

بررسی چسبندگی حق الزحمه‌های حسابرسی و عوامل ساختاری موثر بر انحراف حق الزحمه‌های حسابرسی از مدل استاندارد

فاطمه تلخایی

دانشجوی دکتری حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد بین‌المللی کیش، گروه حسابداری، جزیره کیش، ایران

هاشم نیکو مرام

استاد و عضو هیات علمی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم تحقیقات، گروه حسابداری، تهران، ایران

قدرت اله طالب‌نیا

دانشیار حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم تحقیقات، گروه حسابداری، تهران، ایران (نویسنده مسئول)
gh_talebniya@yahoo.com

رمضانعلی رویایی

استادیار حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم تحقیقات، گروه حسابداری، تهران، ایران

تاریخ دریافت: ۹۶/۰۳/۱۹ تاریخ پذیرش: ۹۶/۰۵/۰۸

چکیده

مشکلات نمایندگی در نتیجه تضاد منافع، میان مدیران و سهامداران ایجاد می‌شود. در این میان، حسابرسی راهکاری کارآمد برای محدود کردن اختیارات مدیران در روابط قراردادی محسوب می‌شود. این نوشتار، بررسی چسبندگی دستمزدهای حسابرسی، تعدیلات مربوط به تفاوت‌های افزایشی و کاهشی آن در بلندمدت و عوامل ساختاری موثر بر انحراف حق الزحمه‌های حسابرسی از مدل استاندارد آن شامل: بیش اطمینانی مدیریت و پاداش هیات مدیره می‌پردازد. به همین منظور، نمونه‌ای متشکل از ۱۳۴ شرکت پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران برای دوره زمانی ۱۳۸۶ تا ۱۳۹۴ انتخاب شده است. آزمون فرضیه‌های پژوهش به کمک مدل رگرسیونی داده‌های ترکیبی صورت گرفته است. نتایج نشان می‌دهد میزان افزایش در هزینه‌های حسابرسی، هنگام انتظار افزایش در آن، بیشتر از میزان کاهش در هزینه حسابرسی، هنگام انتظار کاهش در آن است که به معنای چسبندگی بودن هزینه حسابرسی است علاوه بر این، چسبندگی حق الزحمه‌های حسابرسی از یک روند مشخص تبعیت نمی‌کند و در دوره‌های زمانی بلندمدت تغییر می‌کند. همچنین نتایج حاکی از آن است که بیش اطمینانی مدیران و پاداش‌های هیات مدیره، انحراف از مدل استاندارد حق الزحمه حسابرسی را افزایش می‌دهد و باعث افزایش شدت چسبندگی (رو به بالا) دستمزدهای حسابرسی خواهد شد.

واژه‌های کلیدی: چسبندگی حق الزحمه حسابرسی، مدل استاندارد حق الزحمه، بیش اطمینانی مدیریت، پاداش هیات مدیره.

۱- مقدمه

معیاری از کیفیت حسابرسی در نظر گرفته می شود پس به نظر منطقی است که موسسات بزرگ حسابرسی، حق الزحمه بیشتری را مطالبه کنند و کیفیت حسابرسی آنان نیز بالاتر باشد (رشیدی باغی، ۱۳۹۳).

بیش اطمینانی مدیریت^۸، از مهمترین عوامل موثر بر قیمت گذاری خدمات حسابرسی است. اعتماد به نفس بیش از حد مدیریت از ویژگی های پایدار مدیریتی است که بر سوگیری مثبت در انتظارات مدیریت تکیه دارد (حیدری، ۱۳۹۳). بیش اطمینانی می تواند اعتقاد بی-اساس درباره توانایی های شناختی، قضاوتها و استدلال شهودی فرد تعریف شود. با اقتباس از ادبیات نظری علم روان شناسی، به شواهد تجربی در حوزه های مالی و حسابداری دست یافتند، چنانچه حسابرسان ریسک گزارشگری مالی را به دلیل بیش اطمینانی مدیران، بیش از حد برآورد کند، می تواند حق الزحمه بیشتری را مطالبه نماید و اقدام های خود را به منظور کاهش ریسک عدم کشف کامل کند (حساس یگانه، ۱۳۹۴). علاوه بر این، طرح های پرداخت پاداش مدیران بر ریسک گزارشگری مالی تاثیر معناداری می گذارد و با افزایش ریسک این طرحها، حق الزحمه حسابرسی نیز افزایش مییابد (کیم، لی و لی، ۲۰۱۴). اجماع عموم بر این است در صورت مساوی بودن سایر شرایط، با افزایش ریسک غیر قابل کنترل شرکت، میزان پاداش پرداختی به مدیران افزایش می یابد و موسسات حسابرسی، به منظور تعدیل ریسک، حق الزحمه حسابرسی بیشتری را درخواست خواهند کرد (سیمونیک^{۱۰}، ۱۹۸۰).

به طور کلی بررسی عوامل تاثیر گذار بر دستمزد حسابرسی از اهمیت زیادی برخوردار است، زیرا عدم توجه به این عوامل و قیمت گذاری خدمات حسابرسی به عنوان کالای همگن و غیر رقابتی می تواند تاثیرات منفی بر استقلال و کیفیت کار حسابرسی بگذارد (مهرانی و ایوانکی، ۱۳۹۰).

با وجود ادبیات مستحکم در زمینه حق الزحمه حسابرسی و بحث و بررسی کاملی درباره جزئیات آن، بر مبنای منطقی و قابل دفاع نمی توان گفت این کار با توجه به ویژگی های واحد مورد رسیدگی، با چه هزینه ای انجام شدنی است. بر این اساس، پژوهش حاضر، به دنبال یافتن پاسخی به این سوال است که آیا چسبندگی حق الزحمه های حسابرسی مستقل، میزان حق الزحمه های واقعی را تحت تاثیر قرار می دهد؟ و آیا متغیر های بیش اطمینانی مدیریت و پاداش هیات مدیره می تواند چسبندگی هزینه ها را تحت تاثیر قرار دهد و اگر اینگونه است این تاثیر چگونه قابل تفسیر است. هدف پژوهش حاضر، این است که با الگو گرفتن از (اندرسون و همکاران، ۲۰۰۳، دی ویلرس و همکاران، ۲۰۱۴، چن^{۱۱} و

در باور افکار عمومی در ایران، اینگونه تصور می شود با افزایش قیمت کالا یا خدمات، دیگر کاهش نخواهد یافت و افزایش قیمت در مقایسه با کاهش قیمت، سرعت بیشتری دارد که نمونه بارز مفهوم چسبندگی قیمتها ست (بال و منکیو^۱، ۱۹۹۴). مطالعات انجام شده در حسابداری مدیریت نشان می دهد که ارتباط بین فروش و طبقات هزینه، دقیقاً متناسب با نوسانات افزایشی یا کاهش می باشد و افزایش به مراتب از کاهش هزینه ها سریع تر رخ می دهد (اندرسون^۲ و همکاران، ۲۰۰۳). باید در نظر داشت که چسبندگی هزینه^۳ با چسبندگی قیمت^۴ متفاوت است. چسبندگی هزینه در ادبیات حسابداری مدیریت مورد مطالعه قرار می گیرد و به نوسات کل هزینه قابل کنترل توسط مدیران اطلاق میشود ولی چسبندگی قیمت، در زمره ادبیات اقتصادی است و قیمت گذاری خدمات حسابرسی با توافق مدیر و حسابرسان تعیین می شود.

رسالت حسابرسی، اعتبار بخشی به گزارش گری مالی و اعتماد سازی برای استفاده کنندگان از صورتهای مالی است و در مقابل، منافع اقتصادی حسابرسان از طریق دستمزد تامین می شود (ملکیان و نیکروان فرد، ۱۳۹۴). عموماً قیمت گذاری خدمات حسابرسی توسط خود حسابرسان انجام شده و به صاحبکار اطلاع داده می شود. در صورت تعیین هزینه حسابرسی مستقل بر مبنای مدلی منطقی، هم صاحبکار با رضایت بیشتری این هزینه را قبول می کند و هم حسابرسان برای تعیین هزینه حسابرسی مستقل، مبنای مناسبی را در اختیار دارند و با شکل دهی قضاوت حرفه ای خود، از پیشنهاد هزینه حسابرسی مستقل با تفاوت های فاحش خود داری میکنند (صفر زاده و بیگ پناه، ۱۳۹۴). نتایج پژوهش های انجام شده نشان می دهد که هزینه حسابرسی مستقل، از عوامل متعددی تاثیر می پذیرد اما تغییرات هزینه حسابرسی مستقل به طور کامل با تغییر در عوامل موثر بر هزینه حسابرسی، تبیین نمی شود. به بیان ساده تر، میزان افزایش در هزینه حسابرسی، هنگام انتظار افزایش در هزینه، بیشتر از میزان کاهش در هزینه حسابرسی، هنگام انتظار کاهش در هزینه است که در ادبیات حسابداری از این موضوع به عنوان چسبندگی حق- الزحمه حسابرسی^۵ یاد می شود (دی ویلرس^۶ و همکاران، ۲۰۱۴).

های و نیکل^۷ (۲۰۱۰) مشاهده کردند که ماهیت حسابرسی به منزله کالایی اعتباری، به تحمیل هزینه و زمان بیشتر یا کمتر از حد در حسابرسی منجر می شود. در ادبیات اقتصادی، هنگامی که مشاهده کیفیت امکان پذیر نباشد، قیمت را معیاری برای کیفیت در نظر میگیرند، حق الزحمه نیز

همکاران، ۲۰۱۳)، عدم تقارن در هزینه های حسابرسی و متغیر های موثر بر آن را آزمون کند تا بدینوسیله بتواند حق الزحمه های غیر قابل توضیح را حذف نموده انحرافات دستمزد را کاهش دهد. در ادامه ای پژوهش، به ترتیب مبانی نظری و پیشینه پژوهش، روش شناسی پژوهش، نتایج آزمون فرضیه ها و تجزیه و تحلیل داده ها و نتیجه گیری تشریح می شود.

۲- مبانی نظری و مروری بر پیشینه پژوهش عوامل موثر بر هزینه حسابرسی

درک نحوه تعیین هزینه حسابرسی هم برای حسابرسان، هم صاحبکاران آنها و هم اشخاصی که سیاست گذاری و قانونمندی را دنبال می کنند، اهمیت دارد. عوامل متعددی در تعیین هزینه حسابرسی نقش دارند. پژوهشگرانی مانند، دی ویلس و همکاران، ۲۰۱۴، برای برآورد حق الزحمه مد نظر هر شرکت، از متغیر های زیر برای مدل حق الزحمه استاندارد استفاده کرده اند.

اندازه شرکت، حسابرسی مالی مبتنی بر نمونه گیری است و هر چه جمع داراییهای صاحبکار بیشتر باشد، به نمونه های بزرگتری برای بررسی نیاز است. لذا اندازه شرکت به عنوان عاملی تاثیر گذار بر هزینه حسابرسی محسوب می شود (مهرانی و اوانکی، ۱۳۹۰).

بازده دارایی ها، نظریه نمایندگی بیان می دارد، که شرکتهای با داشتن ساز و کارهای حاکمیت شرکتی بهتر، دارای عملکرد بهتر و ارزش بالاتری هستند و این امر را ناشی از پایین بودن هزینه های نمایندگی میدانند. نتایج پژوهش های گذشته، توسط موتینهو^{۱۲} و همکاران (۲۰۱۲) و نیز چن و دیگران (۲۰۱۲) نشان می دهد که بین حق الزحمه حسابرسی و قدرت سود آوری رابطه مستقیم وجود دارد.

ریسک صاحبکار، در صورتی که ریسک حسابرسی در سطح بالایی برآورد شود، حسابرس برای رسیدگی به صورتهای مالی، سطح تردید حرفه ای خود را بالا میبرد که این امر موجب افزایش حجم رسیدگی حسابرس و در نتیجه افزایش هزینه حسابرسی می شود (دوگار^{۱۳} و همکاران، ۲۰۱۰). در پژوهش ها، از متغیرهایی مثل زیان، نسبت بدهی، نسبت جاری، برای اندازه گیری ریسک استفاده می شود:

تحقیقات قبلی (سیتارمن و همکاران^{۱۴}، ۲۰۰۲) سطح زیان صاحبکار ممکن است در حدی باشد که حسابرس در معرض ریسک ناشی از ناتوانی مالی صاحبکار قرار گیرد (سیمونیک، ۱۹۸۰). بنابراین شرکتهای زیان ده دارای ریسک حسابرسی بالاتری بوده و این باعث افزایش حق الزحمه

حسابرسی می شود. بر این اساس انتظار می رود بین این متغیر و حق الزحمه حسابرسی رابطه مستقیمی وجود داشته باشد. اهرم مالی نیز، نشان دهنده توان پرداخت بدهی بلند مدت صاحبکار بوده و از تقسیم جمع بدهی ها به جمع داراییها بدست می آید. نسبت بالای بدهی به دارائی، احتمال ورشکستگی شرکت را افزایش می دهد زیرا نسبت بالای بدهی، ممکن است با ریسک بالای شرکت در ارتباط بوده و ناشی از عدم سلامت مالی شرکت، سوء مدیریت و یا تقلب باشد و می تواند منجر به مشکلاتی در خصوص نقدینگی و تداوم فعالیت شرکت شود. در نتیجه حسابرسان ممکن است برای کاهش دادن این ریسک در شرکتهای با درجه اهرمی بالاتر، رسیدگی های بیشتری را انجام داده و این منجر به افزایش حق الزحمه حسابرسی گردد (اصلانی، ۱۳۸۰). همچنین نسبت جاری، نشان دهنده نقدینگی کوتاه- مدت شرکت بوده و از تقسیم دارائی های جاری بر بدهی های جاری بدست می آید. این نسبت متداول- ترین ابزار برای اندازه گیری توان پرداخت بدهی های کوتاه مدت است. پایین بودن نسبتهای جاری با ریسک بالای شرکت در ارتباط است و باعث افزایش سطح ریسک حسابرسی می شود (اکبری، ۱۳۸۵).

چسبندگی حق الزحمه های حسابرسی

پژوهش ها نشان می دهد میزان افزایش هزینه ها، هنگام افزایش سطح فعالیت، بیشتر از میزان کاهش هزینه ها، هنگام کاهش حجم فعالیت است. چنین رفتاری چسبندگی هزینه نامیده می شود (کالجا^{۱۵} و همکاران، ۲۰۰۶). پژوهشهای پیشین در مورد چسبندگی هزینه ها دلایل زیر را مطرح می کنند:

دسته اول، پژوهش هایی که، مطابق فرضیه تصمیمات سنجیده، چسبندگی هزینه ها را نتیجه تصمیمات سنجیده مدیران معرفی می کنند. مطابق استدلال اندرسون و همکاران (۲۰۰۳) چسبندگی هزینه ها به این علت رخ می دهد که مدیران منابع مرتبط با فعالیت های عملیاتی را به طور سنجیده تعدیل می کند. زمانی که مدیران کاهش فروش را موقتی پیش بینی کرده و انتظار بازگشت فروش به سطح قبلی را دارند، ناگزیرند، برای انتخاب یکی از گزینه های کاهش هزینه ها، از طریق حذف منابع یا تحمل هزینه های بیشتر، برای بهره برداری کامل از افزایش فروش آتی، تصمیم گیری کنند و یکی از اساسی ترین علل چسبندگی هزینه ها، تصمیمات سنجیده مدیرانی است که می کوشند با توجه به پیش بینی فروش آتی، سود را در بلند مدت افزایش دهند (کردستانی و مرتضوی، ۱۳۹۱).

ریسک حسابداری، می دهد (پالمروس^{۱۸}، ۱۹۸۹). هزینه قراردادهای و سایر هزینه ها، اغلب سبب افزایش حق الزحمه حسابداری می شود و کمتر شاهد کاهش مبلغ دستمزد هستیم که همان مفهوم چسبندگی است.

دی ویلرس و همکاران (۲۰۱۴)، عامل چسبندگی هزینه حسابداری اینگونه بیان می کنند که: حسابرس، هزینه حسابداری را با توجه به میزان رسیدگی ها و ریسک حسابداری تعیین می کند و میزان رسیدگی و ریسک حسابداری در حین انجام حسابداری مشخص می شود، لذا حسابرس قبل از برنامه ریزی جهت اجرای کار و تعیین هزینه حسابداری، این موضوع را مد نظر قرار نمی دهد. در مواردی که میزان رسیدگی و ریسک حسابرس به میزان چشمگیری کاهش می یابد، با توجه به انعقاد قرارداد قبل از شروع به کار، هزینه حسابداری در سال مورد رسیدگی کاهش نمی یابد و این تغییرات با تاخیر و در سال مالی بعد شناسایی می شود که عاملی در جهت ایجاد چسبندگی هزینه حسابداری است. انتظار می رود این موضوع تاثیری کوتاه مدت داشته باشد و در سالهای آتی توسط حسابرس مد نظر قرار گیرد.

اندرسون و همکاران (۲۰۰۳) معتقدند که دوره های بلند مدت (بیشتر از یکسال) چرخه اصلاحات را کامل می کنند، به این معنا که چسبندگی در دوره های بلند مدت کاهش می یابد. انتظار بر آن است که صاحبکاران در بلند مدت، کاهش حق الزحمه را مدیریت کنند.

در پژوهش (منون و ویلیام^{۱۹}، ۲۰۰۱)، به مطالعه و بررسی روند های بلند مدت در حق الزحمه حسابداری و ارتباط آن با تغییرات محیطی، از جمله استاندارد های حسابداری پرداختند. چسبندگی بودن حق الزحمه حسابداری، از عواملی است که در الگوهای مربوط به پژوهشهای گذشته، لحاظ نشده و باعث ضعف الگوها در برآورد مبلغ دقیق آن می شود. در پژوهش پیش رو فرض می شود که افزایش دستمزد حسابداری در مقایسه با کاهش حق الزحمه، سرعت بیشتری دارد.

بیش اطمینانی مدیریت

اعتماد بیش از حد یا فرا اعتمادی که زیر مجموعه نظریه تجربه محور در مالی رفتاری قرار می گیرد، از زیان آورترین سوگیری های رفتاری در شاخه مالی رفتاری است که سرمایه گذاران و مدیران از خود بروز می دهند. اطمینان بیش از حد منجر می شود تا سرمایه گذاران مهارتهای پیش بینی کننده خود را بیش از حد تخمین بزنند و این اعتقاد را پیدا کنند که می توانند بازار را زمانبندی کنند (جمشیدیان، ۱۳۹۴).

دسته دوم، پژوهشگرانی که عامل اعتماد بیش از حد مدیریت را علت چسبندگی هزینه ها معرفی می کنند. چسبندگی هزینه ها که در دوره کاهش فروش مشاهده می شود، موجب کاهش سود یک دوره میگردد، اما وقوع چسبندگی هزینه ها نشان می دهد مدیران تاکید بیشتری بر سودهای بلند مدت دارند. تحمل هزینه منابع اضافی در دوره های کاهش فروش که به منظور آمادگی برای افزایش فروش در آینده انجام می شود، موجب تحمل بار هزینه ای کمتری در بلند مدت شده و این توانایی را به شرکت می دهد تا فرصت های افزایش فروش در آینده را از دست ندهند (یاسوکاتا^{۱۶} و همکاران، ۲۰۱۱). در دوره های کاهش فروش چنانچه مدیران افزایش فروش آتی را زیاد پیش بینی کنند، منابع بیشتری را برای بهره گیری از افزایش تقاضا حفظ می کنند (همان منبع).

دسته سوم، پژوهش هایی که نشان می دهد، انگیزه های مدیریتی، ممکن است برای دستیابی به سود پیش بینی شده، به کاهش چسبندگی هزینه ها اقدام کنند یا انگیزه های فرصت طلبانه و قدرت طلبانه مدیران ممکن است موجب عدم تقارن در هزینه ها (چسبندگی هزینه) شود (دیرنگ^{۱۷} و همکاران، ۲۰۱۲).

انتظار می رود هزینه حسابداری با توجه به تغییر در عوامل موثر بر آن (چه در جهت افزایش هزینه و چه در جهت کاهش آن) به درستی برآورد شود، اما نتایج پژوهشگران در سالهای اخیر بیانگر آن است که میزان افزایش در هزینه حسابداری هنگام انتظار افزایش در هزینه حسابداری، بیشتر از میزان کاهش در هزینه حسابداری، هنگام انتظار کاهش در آن است. چنین رفتاری چسبندگی هزینه حسابداری نامیده می شود. ناسازگاری های بازار (اطلاعات ناقص) به چسبندگی منجر می شود (قیمتها به سرعت تغییر نمی کنند)، اما رقابت، فروشنده ها را به کاهش قیمتها در طول زمان وادار می کند (دی ویلرس و همکاران، ۲۰۱۴).

«دوره مشخص قراردادها»، عاملی است که موجب چسبندگی می شود. دو طرف خریدار و فروشنده تصمیم می گیرند برای دوره مشخص، کالایی را با یک سطح از قیمت مبادله کنند، در این حالت، چسبندگی قیمتی رخ می دهد و اگر شوکی هم در بخش پولی ایجاد شود، دیگر نمی توان قیمت کالا را تعدیل و اصلاح کرد. دستمزدهای حسابداری، به صورت قرارداد بین حسابرس و صاحبکار پیش از آغاز کار حسابداری تعیین می شود. با وجود این معمولاً بندهای "فرار" داخل قرارداد گنجانده می شود که به حسابرس اجازه انجام کارهای اضافی و دریافت هزینه اضافه کاری ها را در وضعیت غیر قابل مشاهده، از جمله وجود مشکل تداوم فعالیت، یا عوامل موثر بر

مدیران بیش اطمینان در نتیجه این باور که اطلاعات ویژه ای در اختیار دارند، دقت اطلاعات خود و به تبع آن سودها و جریان نقدی آتی واحد تجاری خود را بیش از حد تخمین می زنند و چشم انداز مثبتی از ریسک و بازده آینده شرکت دارند (بومن^{۲۰}، ۲۰۱۴).

شراند و زچمن^{۲۱} (۲۰۱۲) دریافتند به دلیل چشم انداز خوش بینانه مدیران بیش اطمینان نسبت به سود دوره های آتی، احتمال پیش بینی اشتباه آنها بیشتر است. در زمینه شناخت و ارزیابی حسابرسان از ویژگی های شخصیتی مدیران نیز جانسون^{۲۲} و همکاران (۲۰۱۳)، دریافتند، بین اعتماد به نفس بیش از حد مدیریت و برآورد حسابرسی، ارتباط مثبتی برقرار است. بنابراین، اگر حسابرسان این ویژگی شخصیتی مدیران را تشخیص دهد و ریسک گزارشگری مالی را بیش از حد برآورد کند، می تواند حق الزحمه بیشتری مطالبه کند و از این طریق، اقدام های حسابرسی را به منظور کاهش ریسک عدم کشف تحریف با اهمیت کامل کند (بال، جای رامن و شیوا کومار^{۲۳}، ۲۰۱۲). از آنجا که مدیران بیش اطمینان به فرایند گزارشگری مالی شرکت اطمینان دارند، تلاش می کنند از طریق مذاکره، دامنه و حق الزحمه حسابرسی را کمتر کنند (کوهن، گای نر، کریشنامورتی و رایت^{۲۴}، ۲۰۱۱، دالیوال، لامورکس، لئوکس و مولر^{۲۵}، ۲۰۱۴).

نتایج پژوهشهای اخیر درباره مدیران بیش - اطمینانی نشان می دهد که خواستار خدمات حسابرسی کمتری هستند و دستمزدهای حسابرسی در دوره قبل از تجدید ارائه صورت های مالی به صورت غیر عادی کاهش می یابد (بلنکلی، هرت و مک گرگور^{۲۶}، ۲۰۱۲). کاهش دستمزد می تواند به دلیل کاهش تلاش های حسابرسی یا تخمین کمتر از حد حسابرسان از ریسک صاحبکار باشد.

پاداش هیات مدیره^{۲۷}

طرح های پرداخت پاداش مدیران بر ریسک گزارشگری مالی تاثیر معناداری می گذارد و با افزایش ریسک این طرحها، حق الزحمه حسابرسی نیز افزایش می یابد. زمانیکه عملیات شرکت گسترده و پیچیده باشد، تقاضا برای نظارت بر فرایند گزارشگری مالی افزایش می یابد. همچنین، این شرکتها به مدیران غیر موظف نیز برای نظارت بر فرایند حسابرسی نیاز دارند، لذا پاداش بیشتری نیز به مدیرانی پرداخت می شود که عضو کمیته حسابرسی هستند. این افزایش در پاداش ناشی از افزایش حاشیه سود و افزایش در پیچیدگی سیستم گزارشگری مالی است (ویسوکو^{۲۸}، ۲۰۱۰).

با وجود اختلاف نظرهایی که در مورد ارتباط ریسک و ساختار پاداش هیات مدیره وجود دارد، اجماع عموم بر این است در صورت مساوی بودن سایر شرایط، با افزایش ریسک غیر قابل کنترل شرکت، میزان پاداش پرداختی به مدیران نیز به خاطر پذیرش سطح بالاتری از ریسک، افزایش می یابد. در بخش حسابرسی این افزایش در ریسک را می توان با افزایش نرخ حق الزحمه جبران کرد (سیمونیک، ۱۹۸۰ و پالمروس، ۱۹۸۶).

پاداشهای مدیران تاکید بر پرداخت های کوتاه مدت (سالانه) دارد که ممکن است مشکلاتی را برای شرکت ایجاد کند. با تاکید بر نتایج کوتاه مدت تصمیم های سرمایه گذاری مدیر نیز، بر اساس طرح های سالانه صورت می گیرد و ممکن است مدیر، سایر طرحها را به خاطر بازده آنها در بلند مدت رد کند و برای رسیدن به هدف خود سود را دستکاری کند که عاملی برای افزایش حق الزحمه حسابرسان در جهت کاهش انگیزه دستکاری سود مدیران برای دریافت پاداش بالاتر میباشد. همچنین حسابرسان مستقل انتظار دارند مدیرانی که درصد بالایی پاداش به صورت سالانه دریافت می کنند، انگیزه بیشتری نیز برای دستکاری سود داشته باشند. حسابرسان نیز با افزایش پیچیدگی - ها و ریسک شرکت، حق الزحمه بالاتری را درخواست می کنند (ویساکو، ۲۰۱۰). زمانی که اهداف مدیریت بلند مدت باشد انگیزه او برای دستکاری سود کاهش یافته و نیاز به خدمات اضافی حسابرسان کاهش مییابد (وافیس و ویگلین^{۲۹}، ۲۰۰۷).

۲-۱- پیشینه پژوهش

دوئلمن، هارویتز و سان^{۳۰} (۲۰۱۵) به بررسی ارتباط بیش اطمینانی مدیریت و حق الزحمه حسابرسی پرداختند. نتایج پژوهش آنان نشان داد شرکت هایی که مدیران بیش اطمینان دارند، برای حسابرسی، دستمزد کمتری پرداخت می کنند. همچنین مدیران بیش اطمینان با احتمال کمتری از حسابرسان متخصص صنعت استفاده می کنند.

دی ویلرس و همکاران (۲۰۱۴)، در پژوهش خود بیان کردند، بخشی از چسبندگی ناشی از اطلاعات ناقص است. در این حالت فروشنده از واکنش خریدار در برابر تغییر قیمت شناخت کافی ندارد. برای نمونه، شناختی از علت تغییر فروشنده توسط خریدار ندارد. هنگامی که خریدار فروشنده جدیدی انتخاب می کند، عدم قطعیت کاهش می یابد، زیرا مشخص می شود که خریدار قصد تغییر فروشنده را دارد. بنابراین، یکی از عوامل شکاف در بازار، یعنی عامل چسبندگی

قیمت، حذف می شود و انتظار می رود که قیمت ها به سطح انتظار نزدیکتر شود.

دهالیوال^{۳۱} (۲۰۱۴)، به این نتیجه رسیدند که شرکتهای دارای کمیته حسابرسی قوی، کمتر حسابرسان وابسته به مدیران را استخدام می کنند و وجود کمیته حسابرسی قوی می تواند بر رابطه بین اعتماد بیش از حد مدیران و دستمزد حسابرسی تاثیر بگذارد.

رینولدز و پیکونی^{۳۲} (۲۰۱۲)، در تحقیق خود عوامل موثر بر حق الزحمه حسابرسی را بررسی نموده اند و بر اساس مطالعات انجام شده بروی عوامل مهم و اثر گذار بر قیمت گذاری خدمات حسابرسی، مدلی را پیشنهاد کردند. با استفاده از مدل رگرسیون دستمزد حسابرسی، پس مانده این مدل به عنوان حق الزحمه حسابرسی غیر قابل توضیح، اندازه گیری می گردد. پس مانده یا باقیمانده رگرسیون لگاریتم طبیعی حق الزحمه حسابرسی بر اساس مجموعه ای از عوامل، از قبیل لگاریتم کل دارایی ها محاسبه می گردد. هر چه این عدد بزرگتر باشد کیفیت اطلاعات حسابداری کمتر است.

چوی و همکاران^{۳۳} (۲۰۱۰) با تمرکز بر اندازه دفتر کار یک موسسه حسابرسی، سطح تخصص را محدود کردند و به این نتیجه رسیدند که موسسات حسابرسی بزرگ در مقایسه با موسسات کوچک حق الزحمه و کیفیت سود بالاتری دارند. این امر بیانگر آن است که، موسسات بزرگ در مقایسه با موسسات کوچک، تخصص و تجربه جمعی ارزشمند تر در حسابرسی شرکت های سهامی دارند این تحقیقات تنها به شناسایی حق الزحمه اضافی در سطوح مختلف تخصص بدون در نظر گرفتن عوامل خاص شرکت و اقتصاد، پرداختند.

قاش و لاست گارتن^{۳۴} (۲۰۰۶) با بررسی مدل استاندارد حق الزحمه حسابرسی، نشان دادند که قدرت توضیح دهنده مدل استاندارد در حالت سالانه کمتر از حالت بلند مدت (برای دوره های چندساله) است. این نتایج بیانگر این است که حق الزحمه حسابرسی به سرعت و مناسب با پیش بینی مدل استاندارد تغییر نمی کند. بدارد و جانسن^{۳۵} (۲۰۰۴)، به این نتیجه رسیدند با افزایش پاداش پرداختی به مدیران بر مبنای حاشیه سود شرکت، احتمال دستکاری سود افزایش یافته و حسابرسان نیز برای انجام حسابرسی با کیفیت بالا و کشف موارد دستکاری دستمزد بالاتری درخواست می کنند.

صفر زاده و بیگ^{۳۶} (۱۳۹۴)، در پژوهش خود به بررسی چسبندگی هزینه حسابرسی مستقل در شرکتهای ایرانی پرداختند. نتایج نشان داد، تغییرات هزینه حسابرسی مستقل به طور کامل با تغییر در عوامل موثر بر هزینه حسابرسی تبیین نمی شود. همچنین میزان افزایش در هزینه حسابرسی، هنگام

انتظار افزایش در آن، بیشتر از میزان کاهش در هزینه حسابرسی، هنگام انتظار کاهش در آن است و تفاوت بین هزینه واقعی برآوردی حسابرسی مستقل، با گذشت زمان کاهش می یابد.

حساس یگانه و همکاران (۱۳۹۴)، در پژوهشی به بررسی رابطه بیش اطمینانی مدیریت و حق الزحمه حسابرسی پرداختند. آنان دریافتند بین بیش- اطمینانی مدیریت و حق الزحمه حسابرسی ارتباط منفی معناداری بر قرار است. بر اساس بررسی های بیشتر، بیش اطمینانی مدیریت بر استفاده از حسابرس متخصص صنعت، تاثیر معناداری ندارد.

سجادی و همکاران (۱۳۹۳)، به بررسی رابطه بین حق الزحمه های حسابرسی و پاداش هیات مدیره پرداختند. نتایج حاکی از این است که بین حق الزحمه حسابرسی و پاداش هیات مدیره رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. افزایش پاداش به مدیران به علت افزایش پیچیدگی ها و عملیات شرکت است که نیازمند حسابرسی با کیفیت بالاتر و در نتیجه حق الزحمه بالاتری نیز می باشد.

بررسی چسبندگی حق الزحمه حسابرسی توسط رشیدی باغی^{۳۷} (۱۳۹۳)، انجام گرفته است. نتایج، حاکی از آن است که چسبندگی حق الزحمه حسابرسی از روند مشخص تبعیت نمی کند. به بیانی دیگر در دوره- های چند ساله تغییر می کند و در دوره های کوتاه- مدت (معمولاً یک ساله) تغییرات مشهودی در حق- الزحمه صورت نمی گیرد و همچنین نتایج بیانگر آن است که موسسه های حسابرسی در سالهای اولیه، حق- الزحمه درخواستی خود را تغییر نمی دهند ولی در سالهای بعدی با توجه به شناختی که از صاحبکار به دست می آورند، اقدام به تعدیل حق الزحمه می نمایند و در نهایت، نتایج نشان دهنده این است که تغییر حسابرس، سبب نزدیک تر شدن حق الزحمه های حسابرسی به مدل استاندارد می شود.

نمازی و دوانی^{۳۸} (۱۳۸۹)، بیان کردند، هزینه های تعدیل و کاهش سطح دارایی های عملی آتی در دوره های کاهش درآمد، برای شرکت هایی که بخش بالایی از دارایی های عملیاتی خود را خریداری کرده اند و درصد بالایی از کارکنان عملیاتی را به صورت قرارداد- های بلندمدت به استخدام شرکت درآورده اند؛ در مقایسه با سایر شرکت ها بیشتر است؛ زیرا هزینه های مرتبط با کاهش سطح دارایی های عملیاتی و کارکنان عملیاتی، که از طریق قراردادهای کوتاه مدت به خدمت گرفته شده اند؛ در مقایسه با وضعیتی که تمامی دارایی ها توسط شرکت خریداری شده باشد، کمتر است. نتایج نشان می دهد، شدت چسبندگی هزینه ها در دوره هایی که در دوره قبل از آن کاهش درآمد رخ داده، کمتر است. همچنین شدت چسبندگی هزینه ها برای

شرکت هایی که نسبت جمع دارایی ها به فروش بزرگ تری دارند، بیشتر است.

۳- روش شناسی پژوهش

این تحقیق در حوزه تحقیقات اثباتی مالی قرار میگیرد. با توجه به استفاده از اطلاعات تاریخی شرکتها برای آزمون فرضیات، در گروه تحقیقات شبه آزمایشی قرار می گیرد. با توجه به روشی که در این تحقیق استفاده می شود، نوعی تحقیق توصیفی همبستگی به شمار می رود. تحقیق حاضر به لحاظ معرفت شناسی از نوع تجربه گر، سیستم استدلال آن، استقرایی و از جهت نوع مطالعه، میدانی آرشویی میباشد. در این پژوهش برای جمع آوری داده ها و اطلاعات، ابتدا از روش کتابخانه ای استفاده شده است (طبیعی و همکاران، ۱۳۹۳). اطلاعات مورد نیاز شرکتها از طریق مراجعه به صورت های مالی حسابرسی شده، ماهنامه بورس اوراق بهادار و سایت کدال و با استفاده از نرم افزار رهاورد نوین گردآوری شده و سپس با جمع بندی و محاسبات مورد نیاز در صفحه گسترده نرم افزار اکسل برای تجزیه و تحلیل آماده شده است. تجزیه و تحلیل نهایی به کمک نرم افزار آماری 8 EViews انجام شده است.

جامعه آماری شامل شرکت های تولیدی پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران است که با توجه به ماهیت تحقیق و نیز وجود برخی ناهماهنگی ها میان شرکتهای پذیرفته شده در بورس، شرایط زیر به منظور تعیین جامعه آماری تحقیق در نظر گرفته شده است، از این رو نمونه آماری به روش حذف سیستماتیک و شرکت ها با توجه به ۴ ویژگی زیر انتخاب می شوند:

- ۱) به منظور همگن شدن نمونه آماری در سالهای بررسی، شرکتهای پیش از سال ۱۳۸۶ در بورس اوراق بهادار تهران پذیرفته شده باشند.
- ۲) برای رعایت قابلیت مقایسه پذیری، سال مالی شرکت ها منتهی به ۲۹ اسفند ماه هر سال باشد.
- ۳) شرکت طی سال های ۱۳۸۶ تا ۱۳۹۴ تغییر سال مالی نداشته باشد.
- ۴) نمونه آماری شامل شرکتهای واسطه گری مالی، سرمایه گذاری، لیزینگ، بانکها و شرکتهای بیمه نمی-شود، زیرا ماهیت دارایی شرکتهای مذکور متفاوت است.

با توجه به شرایط فوق، ۱۳۴ شرکت به عنوان نمونه انتخاب شدند.

۴- متغیرهای پژوهش و نحوه محاسبه آن

• متغیر وابسته

حق الزحمه حسابرسی $LAF_{i,t}$: لگاریتم طبیعی حق الزحمه حسابرسی استفاده شده است (هویتاش و همکاران، ۲۰۰۷). اطلاعات مربوط به دستمزد حسابرسی از یادداشتهای همراه صورت های مالی بخش هزینه های اداری و عمومی و معین سایر هزینه ها استخراج شده است.

• متغیرهای مستقل

اندازه شرکت $LTA_{i,t}$: لگاریتم طبیعی مجموع دارایی- های شرکتها

نسبت جاری $CATA_{i,t}$: نسبت دارایی های جاری به مجموع دارایی ها

نسبت آنی $QUICK_{i,t}$: نسبت دارایی های جاری (به استثنای موجودی کالا) به بدهی های جاری شرکتها

بدهی های بلند مدت $DE_{i,t}$: نسبت بدهی های بلند- مدت به مجموع دارایی ها

بازده دارایی ها $ROI_{i,t}$: برابر با نسبت سود قبل از بهره و مالیات به مجموع دارایی ها

زیان $LOSS_{i,t}$: متغیر موهومی است که اگر شرکت در سال جاری، سال قبل یا دو سال قبل، زیان داشته باشد عدد یک و در غیر این صورت عدد صفر می گیرد.

حق الزحمه برآورد شده EAF_t/EAF_{t-1} : لگاریتم طبیعی حق الزحمه برآوردی سال جاری به دستمزد برآوردی سال قبل. برای برآورد حق الزحمه حسابرسی از مدل شماره (۱) پژوهش استفاده می شود (دی- ویلرس و همکاران، ۲۰۱۴).

متغیر موهومی $DECREASE$: اگر حق الزحمه برآوردی منفی باشد متغیر موهومی یک، در غیر این صورت صفر است.

بیش اطمینانی مدیریت $OVERCONF\ MAL_{i,t}$: برای اندازه گیری متغیر مستقل (اعتماد به نفس مدیریت) از شاخص به کارگرفته شده در پژوهش مالمندیر و تیت^{۳۶} (۲۰۱۱)، از شاخص درصد افزایش سهام استفاده می شود. در طول سال اگر درصد افزایش قیمت سهام بیشتر از درصد کاهش قیمت سهام باشد، فرض می شود اعتماد به نفس مدیریت بیشتر است و به آن عدد یک، در غیر این صورت به آن عدد صفر داده می شود.

پاداش هیات مدیره $TOTALCOMP_{i,t}$: مبلغ پاداش هیات

مدیره مستخرج از یادداشت های همراه صورتهای مالی است. با توجه به تعریف متغیر های پژوهش به پیروی از (سیمونیک، ۱۹۸۰؛ اندرسون و همکاران، ۲۰۰۳؛ دی- ویلرس و

استفاده از مدلی که مبتنی بر شاخص های نسبی و لگاریتمی است باعث می شود که قابلیت مقایسه متغیرها در میان شرکتها را افزایش دهد و تفسیر ضرایب برآورد شده را همسان کند. چون ارزش متغیر D در زمان افزایش دستمزد، صفر است، بنابراین β_1 درصد افزایش در حق الزحمه حسابرسی را زمانی که انتظار افزایش وجود دارد، نشان می دهد و از آنجایی که متغیر D در هنگام کاهش حق الزحمه برابر یک است، بنابراین مجموع ضرایب $\beta_1 + \beta_2$ بیانگر درصد کاهش در دستمزدها، زمانی که انتظار کاهش وجود دارد می باشد. اگر حق الزحمه ها چسبنده باشد باید درصد افزایش بیشتر از درصد کاهش باشد. به عبارت دیگر باید $\beta_1 > 0$ و $\beta_2 < 0$ باشد.

مدل شماره (۴)

$$\begin{aligned} \text{Log} \left(\frac{AF_t}{AF_{t-1}} \right) &= \beta_0 + \beta_1 \text{Log} \left(\frac{EAF_t}{EAF_{t-1}} \right) + \beta_2 \text{Decrease} * \\ \text{Log} \left(\frac{EAF_t}{EAF_{t-1}} \right) &+ \beta_3 \text{Log} \left(\frac{EAF_{t-1}}{EAF_{t-2}} \right) + \beta_4 \text{Decrease}_{t-1} * \\ \text{Log} \left(\frac{EAF_{t-1}}{EAF_{t-2}} \right) &+ \varepsilon_{i,t} \end{aligned}$$

برای بررسی فرضیه سوم به پیروی از (نمازی و دوانی، ۱۳۸۹؛ دی ویلرس و همکاران، ۲۰۱۴؛ رشیدی باغی، ۱۳۹۳)، با استفاده از مدل شماره (۴)، پیش بینی می شود β_4 مثبت و معنادار شود که نشان دهنده کاهش چسبندگی حق الزحمه های حسابرسی در دوره بعد است. برای بررسی فرضیه، آزمون فرض آماری به شرح زیر است:

$$H_0: \beta_1 > \beta_1 + \beta_2 + \beta_3 + \beta_4$$

$$H_1: \beta_1 \leq \beta_1 + \beta_2 + \beta_3 + \beta_4$$

جهت بررسی فرضیه های چهارم و پنجم، که تاثیر بیش اطمینانی مدیریت و پاداش هیات مدیره بر چسبندگی هزینه ها، آزمون می کنند، به پیروی از پژوهش چن و همکاران، ۲۰۱۳؛ حیدری، ۱۳۹۳)، برای آزمون فرضیات از مدل های رگرسیونی شماره (۵) و (۶) استفاده کرده- ایم:

مدل شماره (۵)

$$\begin{aligned} \left(\frac{AF_t}{AF_{t-1}} \right) &= \beta_0 + \beta_1 \text{Log} \left(\frac{EAF_t}{EAF_{t-1}} \right) + \beta_2 \text{Decrease}_{i,t} * \\ \text{Log} \left(\frac{EAF_t}{EAF_{t-1}} \right) &+ \beta_3 \text{Overconf Mal}_{i,t} + \\ \beta_4 \text{Overconf Mal}_{i,t} * \text{Decrease}_{i,t} * \text{Log} \left(\frac{EAF_t}{EAF_{t-1}} \right) &+ \varepsilon_{i,t} \end{aligned}$$

برای بررسی فرضیه چهارم از مدل شماره (۵) استفاده می شود این فرضیه نقش تعدیلی فرا اطمینانی مدیریت، بر شدت چسبندگی را آزمون می نماید. اگر ضریب β_2 منفی باشد نشان از وجود چسبندگی است. اگر حسابرسان این ویژگی شخصیتی مدیران را تشخیص دهد و ریسک گزارشگری مالی را به دلیل بیش- اطمینانی مدیران، بیش از حد برآورد کند، می تواند

همکاران، ۲۰۱۴)، برای برآورد حق الزحمه مد نظر هر شرکت، از مدل حق الزحمه استاندارد (مدل شماره یک)، استفاده شده است. به کارگیری این مدل، امکان برآورد دقیق هزینه حق الزحمه حسابرسی را نسبت به مدل چسبندگی هزینه فراهم می کند سپس تغییرات حق الزحمه واقعی با تغییرات پیش بینی شده مدل، به صورت کلی و نیز تفکیکی مقایسه می شود. حق الزحمه حسابرسی تابعی از متغیرهای زیر است:

مدل شماره (۱)

$$LAF_{i,t} = \beta_0 + \beta_1 LTA_{i,t} + \beta_2 CATA_{i,t} + \beta_3 QUICK_{i,t} + \beta_4 DE_{i,t} + \beta_5 ROI_{i,t} + \beta_6 LOSS_{i,t} + \varepsilon_{i,t}$$

مدل شماره (۲)

$$\text{Log} \left(\frac{AF_t}{AF_{t-1}} \right) = \beta_0 + \beta_1 \text{Log} \left(\frac{EAF_t}{EAF_{t-1}} \right) + \varepsilon_{i,t}$$

برای بررسی فرضیه اول با استفاده از مدل (۲)، پیش بینی می شود مقدار β_1 کمتر از یک باشد نشان می دهد دستمزد حسابرسی نمی تواند به صورت کامل و متناسب با مدل استاندارد حق الزحمه، اصلاح میشوند به بیانی دیگر، واکنش حق الزحمه حسابرسی متناسب با تغییرات صورت گرفته و تابعی از عوامل مطرح شده در مدل استاندارد (۱) است.

مدل شماره (۳)

$$\begin{aligned} \text{Log} \left(\frac{AF_t}{AF_{t-1}} \right) &= \beta_0 + \beta_1 \text{Log} \left(\frac{EAF_t}{EAF_{t-1}} \right) + \beta_2 \text{Decrease}_{i,t} * \\ \text{Log} \left(\frac{EAF_t}{EAF_{t-1}} \right) &+ \varepsilon_{i,t} \end{aligned}$$

به پیروی از مدل ارائه شده توسط (دی ویلرس و همکاران، ۲۰۱۴؛ و اندرسون، ۲۰۰۳)، برای بررسی فرضیه دوم با استفاده از مدل شماره (۳)، پیش بینی می شود ارتباط β_2 با متغیر وابسته معنادار باشد و این تمایل بیشتر به افزایش حق الزحمه را نشان می دهد به بیانی دیگر، فرض می شود با توجه به مبانی نظری دستمزد حسابرسی معمولاً روند افزایش داشته باشد نه کاهش (انتظار می رود اصلاحات کاهش کمتر از اصلاحات افزایش باشد). β_1 افزایش در دستمزدهاست، زمانی که انتظار افزایش وجود دارد و $\beta_2 + \beta_3$ کاهش در دستمزدهای حسابرسی است زمانی که انتظار کاهش وجود دارد. برای تایید این فرضیه باید H_1 پذیرفته شود. برای بررسی فرضیه، آزمون فرض آماری به شرح زیر است:

$$H_0: \beta_1 \leq \beta_1 + \beta_2$$

$$H_1: \beta_1 > \beta_1 + \beta_2$$

از آنجا که جامعه مورد مطالعه شرکتهای مختلف در انواع صنایع و در اندازه های متفاوت را شامل میشود بنابراین

مدل، بررسی می کند. از آزمون هاسمن برای تعیین مدل اثرات ثابت در برابر مدل اثرات تصادفی (انتخاب مدل اثرات تصادفی برای مشاهداتی که احتمال آزمون آنها بیشتر از ۵ درصد است) استفاده میشود. پس از تعیین مدل مناسب برای برآورد پارامترها و تاثیر متغیرهای مستقل بر متغیر وابسته تخمینهای لازم برای آزمون فرضیه ها انجام می شود. همچنین به منظور پاسخ به فرضیه های پژوهش و یافتن روابط خاص میان متغیرهای جامعه از آزمونهای تحلیل رگرسیون، آزمون معناداری t استفاده شده است.

۵- فرضیه های پژوهش

به دلیل انعقاد قرار داد حسابرسی مستقل به صورت دوره ای، تغییرات عوامل موثر بر هزینه حسابرسی مستقل در طی دوره مالی، به صورت لحظه ای هزینه حسابرسی مستقل را تحت تاثیر قرار نمیدهد (صفرزاده، بیگ پناه، ۱۳۹۴)، بنابراین:

فرضیه اصلی ۱: حق الزحمه های حسابرسی نمی تواند طی یکسال، متناسب با مدل استاندارد حق الزحمه تعدیل شود.

فرضیه اصلی ۲: تمایل به افزایش حق الزحمه های حسابرسی، (وقتی که انتظار افزایش وجود دارد) بیشتر از کاهش در حق الزحمه های حسابرسی (وقتی که انتظار کاهش وجود دارد) است.

فرضیه اصلی ۳: انحراف حق الزحمه های حسابرسی از مدل استاندارد حق الزحمه در دوره بعد کاهش مینماید.

فرضیه اصلی ۴: عامل رفتاری بیش اطمینانی مدیریت، تفاوت بین حق الزحمه حسابرسی از مدل استاندارد را افزایش می دهد.

فرضیه اصلی ۵: پاداش هیات مدیره، تفاوت بین حق- الزحمه حسابرسی از مدل استاندارد را افزایش می دهد.

۶- یافته های پژوهش

۶-۱- آماره توصیفی و تجزیه و تحلیل آن

در این پژوهش، ابتدا با استفاده از داده های خام، مقدار متغیرها محاسبه شده و سپس آماره های توصیفی متغیرهای مستقل و وابسته که شامل میانگین، میانه، حداکثر، حداقل و انحراف معیار داده های پژوهش است محاسبه و در جدول (۱) ارائه شده است. مقادیر مذکور در جدول شماره (۱) شمایی کلی از وضعیت توزیع داده ها ارائه می کنند. میانگین حق الزحمه حسابرسی برابر ۶,۳۹ است و ارزش میانگین اندازه شرکت ۵,۹۱۰ و نسبت جاری ۰,۶۹۰ به دست آمده است. به بیان دیگر بخش عمده ای از دارایی های شرکت جاریست که به

دستمزد بیشتری مطالبه کند و اقدامهایش را به منظور کاهش ریسک عدم کشف کامل کند. پس اگر ضریب B_4 منفی باشد نشان از این است عامل تعدیلی بیش- اطمینانی مدیریت، باعث افزایش میزان حق الزحمه حسابرسی و انحراف از مدل استاندارد حق الزحمه خواهد شد. برای بررسی فرضیه، آزمون فرض آماری به شرح زیر است:

$$H_0: \beta_1 \leq \beta_1 + \beta_2 + \beta_3 + \beta_4$$

$$H_1: \beta_1 > \beta_1 + \beta_2 + \beta_3 + \beta_4$$

مدل شماره (۶)

$$\begin{aligned} \text{Log} \left(\frac{AF_t}{AF_{t-1}} \right) = & \beta_0 + \beta_1 \text{Log} \left(\frac{EAF_t}{EAF_{t-1}} \right) + \beta_2 \text{Decrease}_{i,t} * \text{Log} \left(\frac{EAF_t}{EAF_{t-1}} \right) + \\ & \beta_3 \text{TotalComp}_{i,t} + \beta_4 \text{TotalComp}_{i,t} * \text{Decrease}_{i,t} * \\ & \text{Log} \left(\frac{EAF_t}{EAF_{t-1}} \right) + \varepsilon_{i,t} \end{aligned}$$

برای بررسی فرضیه پنجم از مدل شماره (۶) استفاده می شود این فرضیه نقش تعدیلی پاداش هیات مدیره بر شدت چسبندگی را آزمون می نماید. اگر ضریب B_2 منفی باشد نشان از وجود چسبندگی است. براین اساس، طرح های پرداخت پاداش مدیران بر ریسک گزارشگری مالی تاثیر معناداری می گذارد و با افزایش ریسک این طرح ها، دستمزد حسابرسی نیز افزایش مینماید. پس اگر ضریب B_4 منفی باشد نشان از این است عامل پاداش مدیران باعث افزایش میزان حق- الزحمه های حسابرسی و انحراف از مدل استاندارد حق الزحمه خواهد شد. برای بررسی فرضیه، آزمون فرض آماری به شرح زیر است:

$$H_0: \beta_1 \leq \beta_1 + \beta_2 + \beta_3 + \beta_4$$

$$H_1: \beta_1 > \beta_1 + \beta_2 + \beta_3 + \beta_4$$

روش تجزیه و تحلیل یافته ها

برای آزمون فرضیات از آزمون دوربین واتسون، برای تشخیص خود همبستگی مدل، از آزمون فیشر برای بررسی معناداری کل مدل و از آزمون جاک برا برای نرمال بودن اجزای اختلال رگرسیون استفاده شده است. همچنین به منظور تعیین مدل مناسب برای برآورد و تأثیر متغیرهای مستقل بر متغیر وابسته ابتدا آزمونهای تشخیصی لیمر (چاو)، بروش پاگان و هاسمن انجام می شود. از آزمون لیمر (چاو) برای تعیین مدل داده های تلفیقی در برابر مدل اثرات ثابت (برای مشاهداتی که احتمال آزمون آنها بیشتر از ۵ درصد باشد، از روش تلفیقی استفاده شده است)، از آزمون بروش پاگان به منظور آزمون واریانس ناهمسانی در مدل های رگرسیون خطی استفاده می شود و وابستگی واریانس جملات پسماند بدست آمده از رگرسیون خطی را به مقادیر متغیرهای توضیح دهنده

متغیرهای پژوهش در جدول شماره (۲) ارائه شده است. ضریب همبستگی بین متغیرهای مستقل به کار رفته در یک مدل نباید زیاد باشد. زیرا، همبستگی بین متغیرهای مستقل در یک مدل موجب مخدوش شدن نتایج رگرسیون می‌شود. چنانچه سطح معناداری همبستگی بین دو متغیر (p-value) از ۰/۰۵ کمتر باشد همبستگی بین دو متغیر در سطح ۵٪ معنادار و اگر از ۰/۰۱ کمتر باشد همبستگی بین دو متغیر در سطح ۱٪ معنادار است.

تلاش و رسیدگی بیشتر حسابرسی نیازمند است. میانگین بدهی های بلند مدت، ۰,۰۵۰ و میانگین بازده دارایی ها ۰,۱۴۰ می باشد و ارزش میانگین نسبت آنی ۰,۴۷۰ است که بیانگر توان شرکت در باز پرداخت بدهی هاست. با مقایسه میانگینها و میانه ها می توان گفت انحراف منطقی در توزیع هر مطالعه‌ی همبستگی، ابزاری آماری است که به‌وسیله آن می‌توان درجه‌ای را اندازه‌گیری کرد که یک متغیر به متغیری دیگر از نظر خطی مرتبط می‌شود. رابطه‌ی همبستگی بین

جدول شماره ۱- آماره توصیفی

متغیرها	دستمزد حسابرسی	اندازه شرکت	نسبت جاری	نسبت آنی	بدهی بلند مدت	بازده دارایی ها	زیان
میانگین	۶,۳۹۸,۵۹۴	۵,۹۱۰,۰۰۰	۰,۶۹۰,۰۰۰	۰,۴۷۰,۰۰۰	۰,۰۵۰,۰۰۰	۰,۱۴۰,۰۰۰	۰,۰۰۰,۰۰۰
میانه	۶,۴۳۰,۲۷۴	۵,۹۸۰,۰۳۹	۰,۶۴۵,۳۰۵	۰,۴۸۳,۶۶۲	۰,۰۹۹,۸۵۱	۰,۱۴۱,۶۹۸	۰,۰۶۱,۸۱۵
حداکثر	۱۱,۲۸۴,۷۲	۸,۲۶۰,۰۰۰	۰,۹۹۰,۰۰۰	۴,۷۹۰,۰۰۰	۱,۲۴۰,۰۰۰	۳,۲۶۰,۰۰۰	۱,۰۰۰,۰۰۰
حداقل	۲,۸۹۰,۳۷۱	۴,۵۶۰,۰۰۰	۰,۰۷۰,۰۰۰	-۱,۷۲۰,۰۰۰	۰,۰۰۰,۰۰۰	-۰,۵۶۰,۰۰۰	۰,۰۰۰,۰۰۰
انحراف استاندارد	۰,۹۲۵,۴۵۵	۰,۵۸۲,۲۹۲	۰,۱۹۷,۴۱۳	۰,۴۶۶,۰۳۹	۰,۱۳۳,۸۱۰	۰,۱۵۸,۹۹۴	۰,۲۴۰,۹۱۴
آماره جاک برا	۷۱۸,۰۶۵۳	۲۱۵,۸۲۳۱	۱۳۷,۹۵۱۵	۵۸۰,۴۴۹۵	۱۴۱,۳۰,۱۱	۶۸۳,۴۴۱,۲	۹۵۵۱,۹۷۴
آزمون معناداری	۰,۰۰۰,۰۰۰	۰,۰۰۰,۰۰۰	۰,۰۰۰,۰۰۰	۰,۰۰۰,۰۰۰	۰,۰۰۰,۰۰۰	۰,۰۰۰,۰۰۰	۰,۰۰۰,۰۰۰
تعداد مشاهدات	۱۲۷۸	۱۲۷۸	۱۲۷۸	۱۲۷۸	۱۲۷۸	۱۲۷۸	۱۲۷۸

منبع: یافته های پژوهش

جدول شماره ۲- ماتریس همبستگی بین متغیرها

متغیرها	دستمزد حسابرسی	اندازه شرکت	نسبت جاری	نسبت آنی	بدهی بلند مدت	بازده دارایی ها	زیان
دستمزد حسابرسی	۱,۰۰۰,۰۰۰						

اندازه شرکت	۰,۳۴۶,۳۶۸	۱,۰۰۰,۰۰۰					
	۰,۰۰۰,۰۰۰	---					
نسبت جاری	۰,۰۰۰,۵۶	۰,۰۰۰,۰۰۰	۱,۰۰۰,۰۰۰				
	۰,۱۰۴,۹۹۲	۱,۰۶۰,۰۷۲	۰,۳۴۰,۸۷۳	۱,۰۰۰,۰۰۰			
نسبت آنی	۰,۰۰۰,۰۲	۰,۰۳۱۸	۰,۰۰۰,۰۰۰	---			
	۰,۰۰۳,۵۵۳	۰,۰۳۱۵۹۷	-۰,۴۲۸,۵۴۳	-۰,۱۱۵,۱۵۵	۱,۰۰۰,۰۰۰		
بدهی بلند مدت	۰,۸۹۹۰	۰,۲۵۹۰	۰,۰۰۰,۰۰۰	۰,۰۰۰,۰۰۰	---		
	۰,۰۸۵,۳۶۶	۰,۰۳۸۶۱۵	۰,۰۶۶,۲۱۹	۰,۲۴۸,۲۲۲	-۰,۲۱۷,۰۶۶	۱,۰۰۰,۰۰۰	
بازده دارایی ها	۰,۰۰۰,۲۳	۰,۱۶۷۷	۰,۰۱۷۹	۰,۰۰۰,۰۰۰	۰,۰۰۰,۰۰۰	---	
	۰,۰۰۵,۱۸۹	-۰,۱۱۳,۷۲۷	-۰,۴۸۰,۰۶۴	-۰,۱۳۳,۷۷۰	۰,۲۲۹,۱۱۳	-۰,۴۱۱,۸۲۸	۱,۰۰۰,۰۰۰
زیان	۰,۸۵۳۰	۰,۰۰۰,۰۰۰	۰,۰۸۵۹	۰,۰۰۰,۰۰۰	۰,۰۰۰,۰۰۰	۰,۰۰۰,۰۰۰	---

منبع: یافته های پژوهش

۲-۶- آمار استنباطی

• بررسی مدل شماره (۱)

نتایج حاصل از تخمین مدل (۱) در جدول شماره (۳) ارائه گردیده است. نتایج آماری نشان می دهد که احتمال t تمام ضرایب برآوردی به غیر از DE و ROI کمتر از ۵ درصد می باشد لذا ضرایب فوق از لحاظ آماری معنادار می باشند. متغیر وابسته در این مدل، لگاریتم نسبت تغییرات حق الزحمه حسابرسی می باشد که متغیرهای QUICK رابطه معکوس و معنادار و سایر متغیرها، رابطه مستقیمی با متغیر وابسته دارند. ضریب تعیین بیانگر میزان توضیح دهنده

تغییرات متغیر وابسته توسط متغیرهای مستقل می باشد که مقدار آن در این مدل، ۰٫۹۰ می باشد.

میزان دوربین واتسون مدل ۲٫۱۲ می باشد از آنجا که مقدار آن بین ۱٫۸ تا ۲٫۵ می باشد، لذا خود همبستگی در مدل (همبستگی بین باقیمانده های مدل) وجود ندارد و یا مقدار آن کم اهمیت است. آماره F اعتبار کلی مدل را نشان می دهد. از آنجایی که آماره F از F جدول بزرگتر است یا به عبارتی دیگر احتمال F کمتر از ۵٪ می باشد می توان نتیجه گرفت که این مدل با احتمال ۹۵٪ معنی دار است و از اعتبار بالایی برخوردار است.

جدول شماره ۳- نتایج تخمین مدل اول

$LAF_{i,t} = \beta_0 + \beta_1 LTA_{i,t} + \beta_2 CATA_{i,t} + \beta_3 QUICK_{i,t} + \beta_4 DE_{i,t} + \beta_5 ROI_{i,t} + \beta_6 LOSS_{i,t} + \varepsilon_{i,t}$				
متغیرها	ضرایب	خطای استاندارد	t آماره	سطح معناداری
اندازه شرکت	۰٫۸۸۲۱۲۹	۰٫۰۳۸۰۲۳	۲۳٫۱۹۸۸۰	۰٫۰۰۰۰۰
نسبت جاری	۰٫۲۶۷۸۰۵	۰٫۰۸۰۲۸۴	۳٫۳۳۵۷۲۰	۰٫۰۰۰۰۹
نسبت آنی	-۰٫۰۸۱۷۹۰	۰٫۰۲۲۷۸۶	-۳٫۵۸۹۴۸۲	۰٫۰۰۰۰۳
بدهی های بلند مدت	۰٫۰۶۴۲۸۸	۰٫۰۶۸۴۴۱	۰٫۹۳۹۳۲۴	۰٫۳۴۷۸
بازده داریها	۰٫۰۸۱۰۹۵	۰٫۰۷۷۸۸۸	۱٫۰۴۱۱۶۶	۰٫۲۹۸۱
زیان	۰٫۱۳۲۰۹۱	۰٫۰۳۳۹۸۱	۳٫۸۸۷۲۰۶	۰٫۰۰۰۰۱
عرض از مبدا	۱٫۰۳۶۴۸۸	۰٫۲۴۳۷۵۳	۴٫۲۵۲۲۱۰	۰٫۰۰۰۰۰
AR(1)	۰٫۴۴۴۷۲۱	۰٫۰۲۷۱۷۱	۱۶٫۳۴۷۷۵	۰٫۰۰۰۰۰
ضریب تعیین	ضریب تعیین تعدیل شده	دوربین واتسون		
۰٫۹۰۷۱۷۷	۰٫۸۹۳۲۵۸	۲٫۱۲۱۲۵۵		
آزمون	آماره آزمون	سطح معناداری		
آماره F	۶۵٫۱۷۶۵۳	۰٫۰۰۰۰۰		
F لیمیر (چاو)	۱۸٫۶۲۶۰۸۴	۰٫۰۰۰۰۰		
بروش پاگان	۲۰۵۵۵٫۳۹	۰٫۰۰۰۰۰		
هاسمن	۳۵٫۵۸۶۷۶۵	۰٫۰۰۰۰۰		

منبع: یافته های پژوهش

• بررسی فرضیه اول (مدل شماره ۲)

برای بررسی فرضیه اول، نتایج تخمین مدل شماره (۲) در جدول شماره (۴)، بررسی می شود که نشان از وجود رابطه مستقیم و معنادار بین حق الزحمه استاندارد حسابرسی و دستمزد حسابرسی واقعی است. مقدار ضریب برآوردی متغیر LOGEAF، برابر با ۰٫۴۷۱ می باشد که عددی کمتر از یک است. این موضوع بیانگر آن است که حق الزحمه های حسابرسی متناسب با مدل استاندارد حق الزحمه اصلاح می

شود. به عبارت دیگر، واکنش حق الزحمه حسابرسی متناسب با تغییرات صورت گرفته و تابعی از عوامل مطرح شده در مدل استاندارد شماره (۱) می باشد. ولی نمی تواند فوراً با مدل استاندارد تعدیل شود. لذا با اطمینان ۹۵ درصد فرضیه اول پژوهش مورد تایید قرار می گیرد. همچنین میزان توضیح دهنده مدل، ۰٫۹۵ می باشد. میزان دوربین واتسون ۱٫۷۴۳ بیانگر عدم وجود خود همبستگی در مدل است و همچنین آماره F ، معتبر بودن کل مدل را تایید می کند.

جدول شماره ۴- نتایج تخمین مدل دوم

$$\text{Log}\left(\frac{AF_t}{AF_{t-1}}\right) = \beta_0 + \beta_1 \text{Log}\left(\frac{EAF_t}{EAF_{t-1}}\right) + \varepsilon_{i,t}$$

متغیرها	ضرایب	خطای استاندارد	t آماره	سطح معناداری
LOG(EAF/EAF(-1))	۰,۴۷۱۰۱۴	۰,۰۰۲۹۴	۱۵۹,۹۶۷۷	۰,۰۰۰۰
C	۰,۰۳۷۵۵۲	۰,۰۰۲۰۳۸	۱۸,۴۲۶۳۷	۰,۰۰۰۰
ضریب تعیین	ضریب تعیین تعدیل شده	دوربین واتسون		
۰,۹۰۷۱۷۷	۰,۹۵۷۵۲۸	۱,۷۴۳۶۹۳		
آزمون	آماره آزمون	سطح معناداری		
آماره F	۲۵۵۸۹,۶۷	۰,۰۰۰۰۰		
F لیمر (چاو)	۰,۸۱۵۶۱۰	۰,۹۳۶۸		
بروش پاگان	۲۰۸۶۵,۳۵	۰,۰۰۰۰		

منبع: یافته های پژوهش

• بررسی فرضیه دوم (مدل شماره ۳)

از اصلاحات افزایش باشد). β_1 افزایش در حق الزحمه هاست، زمانی که انتظار افزایش وجود دارد و $\beta_1 + \beta_2$ کاهش در حق الزحمه های حسابرسی است زمانی که انتظار کاهش وجود دارد. اگر حق الزحمه ها چسبنده باشد باید درصد افزایش بیشتر از درصد کاهش باشد. به عبارت دیگر باید $\beta_1 > 0$ و $\beta_2 < 0$ باشد.

نتایج آزمون نشان می دهد که ضریب β_1 به مقدار ۰,۵۱ و $\beta_1 + \beta_2$ برابر (۰,۵۱-۰,۰۶۰) است. بزرگتر بودن ضریب β_1 از مجموع $\beta_1 + \beta_2$ (۰,۴۵ < ۰,۵۱) نشان از این است میزان افزایش در دستمزد حسابرسی زمانیکه انتظار افزایش وجود دارد، بیشتر از کاهش حق- الزحمه ها، زمانی که انتظار کاهش وجود دارد میباشد. به عبارت دیگر دستمزد های حسابرسی رو به بالا چسبنده هستند و با همان سرعتی که در حال افزایش هستند کاهش نمی یابند. پس فرض H_1 پذیرفته می شود.

برای بررسی فرضیه دوم، نتایج تخمین مدل (۳) در جدول (۵) بررسی می شود، برای مشاهداتی که احتمال آزمون آنها بیشتر از ۵٪ باشد یا به عبارتی دیگر آماره آزمون آنها کمتر از آماره جدول باشد، از روش تلفیقی استفاده شده است و برای مشاهداتی که احتمال آزمون آنها کمتر از ۵٪ است، برای تخمین مدل از روش تابلویی استفاده گردیده است. با توجه به اینکه نتایج آزمون F لیمر بیشتر از ۵٪ می باشد در این مدل از روش تلفیقی استفاده می شود. برای بررسی فرضیه دوم با استفاده از مدل شماره (۳)، پیش بینی می شود ارتباط B_2 با متغیر وابسته معنادار باشد و این تمایل بیشتر به افزایش حق الزحمه را نشان می دهد به بیانی دیگر فرض می شود با توجه به میانی نظری حق- الزحمه حسابرسی معمولاً روند افزایش داشته باشد نه کاهش (انتظار می رود اصلاحات کاهش کمیتر

جدول شماره ۵- نتایج تخمین مدل سوم

$$\text{Log}\left(\frac{AF_t}{AF_{t-1}}\right) = \beta_0 + \beta_1 \text{Log}\left(\frac{EAF_t}{EAF_{t-1}}\right) + \beta_2 \text{Decrease_Dummy} * \text{Log}\left(\frac{EAF_t}{EAF_{t-1}}\right) + \varepsilon_{i,t}$$

متغیرها	ضرایب	خطای استاندارد	t آماره	سطح معناداری
LOG(EAF/EAF(-1))	۰,۵۱۴۹۱۵	۰,۰۰۴۷۵۷	۱۰۸,۲۵۴۷	۰,۰۰۰۰
DECREASE_DUMMY * LOG(EAF/EAF(-1))	-۰,۰۶۰۴۹۶	۰,۰۰۵۹۶۱	-۱۰,۱۴۹۳۷	۰,۰۰۰۰
C	۰,۰۴۰۱۷۰	۰,۰۰۲۱۱۶	۱۸,۹۸۱۰۳	۰,۰۰۰۰
ضریب تعیین	ضریب تعیین تعدیل شده	دوربین واتسون		
۰,۹۶۱۸۷۹	۰,۹۶۱۸۱۱	۱,۸۰۵۲۰۶		
آزمون	آماره آزمون	سطح معناداری		
آماره F	۱۴۰۹۲,۴۰	۰,۰۰۰۰۰		
F لیمر (چاو)	۰,۰۷۲۴۲	۰,۹۲۲۳۹۳		
بروش پاگان	۱۸۴۵۶,۵۳	۰,۰۰۰۰		

منبع: یافته های پژوهش

جدول شماره ۶- نتایج تخمین مدل چهارم

$$\text{Log} \left(\frac{AF_t}{AF_{t-1}} \right) = \beta_0 + \beta_1 \text{Log} \left(\frac{EAF_t}{EAF_{t-1}} \right) + \beta_2 \text{Decrease} * \text{Log} \left(\frac{EAF_t}{EAF_{t-1}} \right) + \beta_3 \text{Log} \left(\frac{EAF_{t-1}}{EAF_{t-2}} \right) + \beta_4 \text{Decrease}_{t-1} * \text{Log} \left(\frac{EAF_{t-1}}{EAF_{t-2}} \right) + \varepsilon_{i,t}$$

متغیرها	ضرایب	خطای استاندارد	t آماره	سطح معناداری
LOG(EAF/EAF(-1))	۰,۵۴۰۳۱۸	۰,۰۰۲۷۴۳	۱۹۶,۹۶۵۵	۰,۰۰۰۰۰
DECREASE_DUMMY* LOG(EAF/EAF(-1))	-۰,۰۴۳۲۲۲	۰,۰۰۳۵۰۲	-۱۲,۳۴۲۹۱	۰,۰۰۰۰۰
LOG(EAF(-1)/EAF(-2))	۰,۰۰۳۶۰	۰,۰۰۳۲۱۴	۳۱,۲۲۳۵۹	۰,۰۰۰۰۰
DECREASE_DUMMY(-1)* LOG(EAF(-1)/EAF(-2))	۰,۰۰۵۵۰۹	۰,۰۰۶۰۰۱	۰,۹۱۸۰۷۷	۰,۳۵۸۸
C	۰,۰۲۰۶۱۴	۰,۰۰۱۸۵۰	۱۱,۱۴۲۲۵	۰,۰۰۰۰۰
ضریب تعیین	ضریب تعیین تعدیل شده	دوربین واتسون		
۰,۹۸۹۰۱۹	۰,۰۹۸۸۹۷۳	۱,۸۵۹۹۵۰		
آزمون	آماره آزمون	سطح معناداری		
آماره F	۲۱۹۳۰,۱۶	۰,۰۰۰۰۰		
آزمون F لیمر	۰,۹۹۵۹	۰,۶۹۸۰۳۷		
آزمون بروش پاگان	۱۹۷۰۹,۰۵	۰,۰۰۰۰۰		

منبع: یافته های پژوهش

• **بررسی فرضیه سوم (مدل شماره ۴)**

برای بررسی فرضیه سوم با استفاده از مدل شماره (۴) در جدول شماره (۶)، با توجه به اینکه نتایج آزمون F لیمر بیشتر از ۵٪ می باشد در این مدل از روش تلفیقی استفاده می شود. آماره دوربین واتسون ۱,۸۵، عدم وجود خود همبستگی در مدل را تایید میکند و ضریب تعیین بیانگر آن است که ۰,۹۸ درصد از متغیر وابسته توسط متغیر مستقل بیان می شود. بیش بینی می شد β_4 مثبت و معنادار شود که نشان دهنده کاهش چسبندگی حق الزحمه های حسابرسی در دوره بعد است. به این معنی که تفاوت های مثبت و منفی در طول زمان کاهش می یابد.

فرضیه سوم پژوهش مبنی بر اینکه طبق مدل استاندارد حق الزحمه، انحراف حق الزحمه از سطوح پیشنهادی در دوره های بلند مدت کاهش می یابد، تایید شده است. با توجه به خروجی های آماری، مقدار ضریب β_1 کوچکتر از مجموع ضرایب $\beta_1 + \beta_2 + \beta_3 + \beta_4$ می باشد ($0,54 < 0,60$) که نشان از کاهش شدت چسبندگی حق الزحمه در دوره ی بعد است. پس فرض H_1 تایید می شود.

• **بررسی فرضیه چهارم (مدل شماره ۵)**

برای بررسی فرضیه چهارم با استفاده از مدل شماره (۵) در جدول شماره (۷)، با توجه به اینکه نتایج آزمون F لیمر بیشتر از ۵٪ می باشد در این مدل از روش تلفیقی استفاده می شود. این فرضیه نقش تعدیلی فرا اطمینانی مدیریت، بر شدت

چسبندگی را آزمون می نماید. ضریب B_2 منفی است نشان از وجود چسبندگی است. در این آزمون، ضریب B_4 مثبت است. ولی از آنجایی که $\beta_1 + \beta_2 + \beta_3 + \beta_4$ کوچکتر از $\beta_1 > 0,46$ است حاکمی از آن است، که عامل تعدیلی بیش اطمینانی مدیریت، باعث افزایش میزان حق الزحمه های حسابرسی و انحراف از مدل استاندارد حق الزحمه خواهد شد و دستمزد افزایش می یابد. در واقع نتایج این فرضیه نشان می دهد، اگر حسابرسان این ویژگی شخصیتی مدیران را تشخیص دهد و ریسک گزارشگری مالی را به دلیل بیش اطمینانی مدیران، بیش از حد برآورد کند، می تواند دستمزد بیشتری مطالبه کند و اقدامهایش را به منظور کاهش ریسک عدم کشف کامل کند. لذا با اطمینان ۹۵ درصد فرضیه اول پژوهش مورد تایید قرار می گیرد.

همچنین میزان توضیح دهنده مدل، ۰,۹۷ می باشد. میزان دوربین واتسون ۱,۹۳۰ بیانگر عدم وجود خود همبستگی در مدل است و همچنین آماره F، معتبر بودن کل مدل را تایید می کند.

جدول شماره ۷- نتایج تخمین مدل پنجم

$$\left(\frac{AF_t}{AF_{t-1}}\right) = \beta_0 + \beta_1 \text{Log}\left(\frac{EAF_t}{EAF_{t-1}}\right) + \beta_2 \text{Decrease}_{i,t} * \text{Log}\left(\frac{EAF_t}{EAF_{t-1}}\right) + \beta_3 \text{Overconf} \text{Mal}_{i,t} + \beta_4 \text{Overconf} \text{Mal}_{i,t} * \text{Decrease}_{i,t} * \text{Log}\left(\frac{EAF_t}{EAF_{t-1}}\right) + \varepsilon_{i,t}$$

متغیرها	ضرایب	خطای استاندارد	t آماره	سطح معناداری
LOG(EAF/EAF(-1))	۰,۵۱۲۵۷۶	۰,۰۰۴۹۰۷	۱۰۴,۴۶۶۷	۰,۰۰۰۰۰
DECREASE_DUMMY * LOG(EAF/EAF(-1))	-۰,۰۵۴۲۸۲	۰,۰۰۵۶۹۳	-۹,۵۴۵۳۹۱	۰,۰۰۰۰۰
OVERCONF	-۰,۰۰۱۸۱	۰,۰۰۴۰۲۵	-۰,۲۹۳۵۳۹	۰,۷۶۹۲
OVERCONF * DECREASE_DUMMY * LOG(EAF/EAF(-1))	۰,۰۰۶۵۴۷	۰,۰۰۵۶۰۱	۱,۱۶۸۸۲۵	۰,۲۴۲۸
C	۰,۰۳۴۸۱۰	۰,۰۰۲۸۵۳	۱۲,۱۹۹۸۷	۰,۰۰۰۰۰
ضریب تعیین	۰,۹۷۰۸۹۵	ضریب تعیین تعدیل شده	دوربین واتسون	
آزمون	۰,۹۷۰۸۹۵	۰,۹۷۰۷۷۵	۱,۹۳۰۳۲۹	
آماره F	آماره آزمون	۸۰۷۲,۸۰۷	سطح معناداری	۰,۰۰۰۰۰
بروش پاکان	۱۷۶۰۱,۴۸	۰,۰۰۰۰۰		
آزمون F لیمر(چاو)	۰,۶۷۱۹۱۱	۰,۹۹۸۲		

منبع: یافته های پژوهش

• بررسی فرضیه پنجم (مدل شماره ۶)

مستقل بیان می شود. این فرضیه نقش پاداش هیات مدیره، بر شدت چسبندگی را آزمون می نماید. ضریب B_2 منفی است نشان از وجود چسبندگی است. در این آزمون، ضریب B_4 مثبت است. ولی از آنجاییکه $\beta_1 + \beta_2 + \beta_3 + \beta_4$ کوچکتر از β_1 است یعنی $۰,۴۷ > ۰,۵۰$ نشان می دهد، پاداش هیات مدیره، باعث انحراف از مدل استاندارد حق الزحمه خواهد شد. به بیانی دیگر، براین اساس، طرح های پرداخت پاداش مدیران بر ریسک گزارشگری مالی تاثیر معناداری می گذارد و با افزایش ریسک این طرحها، دستمزد حسابرسی نیز افزایش می یابد.

برای بررسی فرضیه پنجم با استفاده از مدل شماره (۶) در جدول شماره(۸)، با توجه به اینکه نتایج آزمون F لیمر بیشتر از ۵٪ می باشد در این مدل از روش تلفیقی استفاده می شود. آماره دوربین واتسون ۲,۱۶، بیانگر عدم وجود خود همبستگی در مدل است و همچنین آماره F، معتبر بودن کل مدل را تایید میکند. با توجه به جدول شماره (۸) ضریب تعیین نشان می دهد که ۰,۹۷۳ درصد از تغییرات متغیر وابسته توسط متغیرهای

جدول شماره ۸) نتایج تخمین مدل ششم

$$\text{Log}\left(\frac{AF_t}{AF_{t-1}}\right) = \beta_0 + \beta_1 \text{Log}\left(\frac{EAF_t}{EAF_{t-1}}\right) + \beta_2 \text{Decrease}_{i,t} * \text{Log}\left(\frac{EAF_t}{EAF_{t-1}}\right) + \beta_3 \text{TotalComp}_{i,t} + \beta_4 \text{TotalComp}_{i,t} * \text{Decrease}_{i,t} * \text{Log}\left(\frac{EAF_t}{EAF_{t-1}}\right) + \varepsilon_{i,t}$$

متغیرها	ضرایب	خطای استاندارد	t آماره	سطح معناداری
LOG(EAF/EAF(-1))	۰,۵۰۹۵۸۶	۰,۰۱۳۱۲۷	۳۸,۸۱۹۴۲	۰,۰۰۰۰۰
DECREASE_DUMMY * LOG(EAF/EAF(-1))	۰,۰۶۳۲۸۹	۰,۰۱۵۴۰۶	-۴,۱۰۸۰۷۵	۰,۰۰۰۰۰
TOTALCOMP	۰,۰۲۷۰۷۱	۰,۰۰۸۵۵۷	۳,۱۶۳۴۳۵	۰,۰۰۱۶
TOTALCOMP * DECREASE_DUMMY * LOG(EAF/EAF(-1))	-۰,۰۰۱۷۰۰	۰,۰۰۰۷۹۶	۲,۱۳۴۰۰۲	۰,۰۳۳۱
C	-۰,۱۴۳۹۶۲	۰,۰۶۰۳۴۳	-۲,۳۸۵۷۰۶	۰,۰۱۷۳
ضریب تعیین	۰,۹۷۳۴۳۲	ضریب تعیین تعدیل شده	دوربین واتسون	
آزمون	۰,۹۷۳۴۳۲	۰,۹۶۸۷۹۶	۲,۰۱۶۵۵۳۳	
آماره F	آماره آزمون	۲۰۹,۹۷۸۹	آزمون معناداری	۰,۰۰۰۰۰
بروش پاکان	۱۷۵۵۴,۷۸	۰,۰۰۰۰۰		
آزمون F لیمر(چاو)	۰,۸۸۲۳۳۸	۰,۸۲۳۱		

منبع: یافته های پژوهش

۷- نتیجه گیری و بحث

بر اساس یافته های پژوهش، حق الزحمه های حسابرسی در کوتاه مدت و متناسب با مدل استاندارد حق الزحمه حسابرسی، تعدیل نمی شود. نتایج حاصل از این فرضیه مشابه یافته های (دی ویلرس و همکاران، ۲۰۱۴؛ صفر زاده و بیگ، ۱۳۹۴) است. آنان بیان کردند که در دوره های کوتاه مدت تغییر مشهودی در حق الزحمه مشاهده نمی شود. به عبارت دیگر حق- الزحمه های حسابرسی در دوره های بلند مدت تغییر می کند. فرضیه دوم تحقیق بیانگر این است که سرعت افزایش در دستمزد های حسابرسی بیشتر از سرعت کاهش آن است که منطبق با یافته های (رشیدی- باغی، ۱۳۹۳، صفر زاده و بیگ، ۱۳۹۴) است.

یافته های پژوهشگران نشان می دهد بی اعتمادی به ریال، قدرت خرید پول و سابقه چسبندگی قیمت ها همواره در اقتصاد ایران مانع از آن بوده است که در کوتاه مدت قیمت ها اصلاح شده و بر اساس عرضه و تقاضای واقعی نقطه تعادلی قیمت در بازار به وجود آید. عامل دیگر چسبندگی قیمت ها «دوره مشخص قراردادها» است و اگر شوکی هم در بخش پولی ایجاد شود، دیگر نمی توان قیمت کالا را تعدیل و اصلاح کرد. نتایج فرضیه سوم نشان می دهد، موسسه های حسابرسی در سالهای اولیه، دستمزد های خود را تغییر نمی دهند، اما در سالهای بعدی با توجه به شناختی که از صاحبکار به دست می آورند، به تعدیل حق الزحمه اقدام می کنند و تغییرات ایجاد شده در عوامل حق الزحمه حسابرسی، به تغییرات سریع یا متقارن حق الزحمه حسابرسی منجر نمی شود، به خصوص، تغییرات افزایشی بیشتر از تغییرات کاهش می باشد. تفاوت بین تغییرات افزایشی و کاهش می در طول زمان تعدیل می شود. به بیان دیگر، مؤسسه های حسابرسی در سالهای اولیه، حق الزحمه درخواستی خود را تغییر نمی دهند، اما در سالهای بعدی با توجه به شناختی که از صاحبکار به دست می آورند، به تعدیل دستمزد ها اقدام می کنند. کاهش این تفاوتها بیانگر رقابتی بودن بازار خدمات حسابرسی است؛ زیرا بخشی از این تعدیلات ناشی از شناخت حق الزحمه درخواستی مؤسسه های رقیب است. نتایج این فرضیه با یافته های هال، والش و یاتیس (۲۰۰۰) و رشیدی باغی (۱۳۹۳) مطابقت دارد.

نتایج فرضیه چهارم وجود رابطه مثبت بین بیش اطمینانی مدیریت و حق الزحمه های حسابرسی و همچنین افزایش شدت چسبندگی (رو به بالا) دستمزد های حسابرسی (انحراف از مدل استاندارد) را تایید می کند که مطابق با یافته های جانسون و همکاران (۲۰۱۳) و مغایر با نتایج (حساس یگانه و

همکاران، ۱۳۹۴) و دوئلمن هارویتز و سان (۲۰۱۵) است. مدیران بیش اطمینان احتمال و تاثیر رویدادهای مطلوب را بیشتر از واقع تخمین می زنند و احتمال تاثیر رویداد های منفی را کمتر از واقعیت ارزیابی می کنند. بنابر این اگر حسابرس بیش اطمینانی مدیر را تشخیص دهد و آن را عامل ریسک حسابرسی در نظر بگیرد، برای جبران خدمات و تلاش های اضافه به منظور کاهش ریسک عدم کشف تحریف با اهمیت، حق الزحمه بیشتری مطالبه می کنند. برعکس ممکن است مدیران بیش اطمینان به دلیل اطمینان بیشتر به فرایند گزارشگری مالی شرکت، تلاش کنند از طریق مذاکره، دامنه و حق الزحمه حسابرسی را کمتر کنند و به دنبال آن، از اقدام ها و بررسی های دقیق حسابرسان در خصوص کشف روبه های حسابداری متهورانه مدیران بیش اطمینان نیز کاسته شود. نتایج این فرضیه بیانگر رابطه مثبت و معنادار بین خوش بینی مدیران و دستمزد های حسابرسی است. همچنین نتایج نشان می دهد، اطمینان بیش از حد مدیران بر چسبندگی دستمزدها تاثیر دارد. یافته های فرضیه پنجم نشان می دهد که طرحهای پرداخت پاداش مدیران بر ریسک گزارشگری مالی تاثیر معناداری می گذارد و با افزایش ریسک این طرحها، حق الزحمه حسابرسی نیز افزایش می یابد که با نتایج کیم، لی و لی (۲۰۱۴) و سجادی و همکاران (۱۳۹۴) مطابقت دارد. پاداش، مدیران را برای دستکاری سود تحریک می کند، بنابراین، با افزایش پاداش پرداختی به مدیران، انگیزه آنان برای دستکاری سود بیشتر شده که نیازمند حسابرسی با کیفیت تر است در نتیجه حق الزحمه های بالاتری نیز درخواست می شود. نتایج این فرضیه بیانگر رابطه مثبت و معنادار بین پاداش هیات مدیره و دستمزد حسابرسی است. همچنین نتایج بیانگر این است که پاداش هیات مدیره بر چسبندگی حق الزحمه ها تاثیر دارد.

با ارائه محدودیت های این تحقیق، سعی بر آن است به پژوهشگران این پیام داده شود که در مورد فرایند پژوهش قضاوت عادلانه تری داشته باشند. در این راستا محدودیت های پژوهش حاضر به شرح زیر قابل ذکر است:

- ۱) عدم وجود اطلاعات لازم الافشا و مورد نیاز برای انجام پژوهش حاضر درمورد پاداش هیات مدیره که اندازه گیری این متغیر پژوهش را دشوار تر نموده است.
- ۲) تلفیق شدن هزینه های حسابرسی با هزینه های مالی و هزینه های مشاوره در یادداشت های توضیحی صورت های مالی و عدم ارائه آن به صورت جداگانه در برخی از سالهای مورد پژوهش از محدودیت های این تحقیق بوده است.

- فهرست منابع**
- پیشنهادات مبتنی بر نتایج پژوهش به شرح ذیل ارائه می‌گردد:
- ۱) کنترل های قیمتی پیامدهای منفی نظیر صرف هزینه های بالا برای نظارت و افزایش نا اطمینانی در بازار را به دنبال دارد. قیمتها از مهمترین ابزارهای شکل دهنده رفتار کارگزاران هستند. شاید کم هزینه ترین راه برای جلوگیری از تخلفاتی نظیر کاهش کیفیت، حذف کنترل های قیمتی و وا گذاری قیمت گذاری محصولات به بنگاه ها و در واقع آزاد سازی قیمتها توسط نهادهای ذیربط باشد که باعث افزایش رقابت و تقویت سازوکار بازار می شود و در سایه رقابت پذیری است که می توان به افزایش کیفیت کالاها و سطح خدمات امیدوار بود. مطالعات متعددی از این تفکر حمایت می کنند که قیمتها (دستمزدهای حسابرسی) در بازارهای رقابتی، میزان چسبندگی پایین تری را به دنبال دارد (مارتین^{۲۷}، ۱۹۹۳، ویس^{۳۸}، ۱۹۹۳). زیرا بازارهای رقابتی، دست اندرکاران بازار را مجبور می کنند که از قیمتهای استاندارد تبعیت کنند و قیمتهای بالاتر از طرف بازار، طرد می شود (دی ویلیرز و همکاران، ۲۰۱۴)
- ۲) به موسسات حسابرسی پیشنهاد می شود در زمان تعیین حق الزحمه، به ویژگی های شخصیتی مدیران توجه داشته باشند، چرا که با در نظر گرفتن، بیش اطمینانی مدیر به عنوان عامل ریسک حسابرسی، برای جبران خدمات و تلاشهای اضافه به منظور کاهش ریسک عدم کشف تحریف با اهمیت، به صرف وقت و تخصص بیشتری نیاز است که افزایش دستمزد ها را در پی خواهد داشت.
- ۳) پیشنهاد می شود، برای کاهش ریسک تقلب و ایجاد اطمینان در سرمایه گذاران نسبت به اخذ تصمیمات کارا و بهینه توسط مدیریت، طرح های پاداشی مبتنی بر عملکرد بلند مدت در نظر گرفته شود. زیرا با تاکید بر نتایج کوتاه مدت، تصمیم های سرمایه گذاری مدیر نیز بر اساس طرح های سالانه صورت می گیرد، به عبارتی، برای رسیدن به هدف خود سود را دستکاری می کند.
- پیشنهادات برای تحقیقات آتی بدین شرح است:
- ۱) اثر پذیرش استانداردهای بین المللی گزارشگری مالی (IFRS) بر چسبندگی حق الزحمه های حسابرسی
- ۲) بررسی قدرت و نفوذ سیاسی بر چسبندگی حق الزحمه های حسابرسی
- ۳) حق رای سهامداران در انتخاب حسابرسان و تاثیر آن بر حق الزحمه های حسابرسی
- ۴) چرخش اجباری موسسات حسابرسی و تاثیر آن بر قیمت گذاری خدمات حسابرسی
- * اکبری، فضل الله (۱۳۸۵). "تجزیه و تحلیل صورت های مالی"، سازمان حسابرسی، نشریه ۱۲۹
- * اصلانی، امیر (۱۳۸۰). "نقش اقتصادی حسابرسی در بازارهای آزاد و بازارهای تحت نظارت"، چاپ دوم، سازمان حسابرسی، نشریه شماره ۱۵۹
- * بیگ پناه بهزاد (۱۳۹۲). "قیمت گذاری خدمات حسابرسی، پایاننامه ارشد حسابداری، دانشکده مدیریت و حسابداری، دانشگاه شهید بهشتی.
- * جمشیدیان، محمد مهدی (۱۳۹۴). "معرفی یکی از اشتباهات رایج سرمایه گذاران از دید مالی رفتاری / اعتماد بیش از حد یا فراعتمادی" روزنامه فرصت امروز.
- * حیدری، مهدی (۱۳۹۳). "بررسی تاثیر عامل رفتاری اعتماد به نفس بیش از حد مدیریت بر چسبندگی هزینه: نقش تعدیلی عوامل اقتصادی و عوامل مبتنی بر نظریه نمایندگی در آن"، بررسی های حسابداری و حسابرسی، دوره ۲۱، شماره ۲، صص ۱۵۱-۱۷۲
- * حساس یگانه یحیی، حسنی القار مسعود، مرفوع محمد (۱۳۹۴). "بیش اطمینانی مدیریت و حق الزحمه حسابرسی"، بررسی های حسابداری و حسابرسی، دوره ۲۲ شماره ۳، صص ۳۸۴-۳۶۳
- * رشیدی باغی، محسن (۱۳۹۳). "بررسی چسبندگی حق الزحمه حسابرسی"، بررسی های حسابداری و حسابرسی، دوره ۲۱، شماره ۴، صص ۴۳۱-۴۴۸
- * سجادی سید حسین، رشیدی باغی محسن، ابوبکری عبدالرحمن، شیرعلی زاده محسن (۱۳۹۳). "رابطه بین حق الزحمه حسابرسی و پاداش هیات مدیره"، پژوهش های تجربی حسابداری، سال سوم، شماره ۱۱، جلد دوم، صص ۳۹-۵۸
- * صفر زاده محمد حسین، بیگ پناه بهزاد (۱۳۹۴). "چسبندگی هزینه حسابرسی مستقل در شرکتهای ایرانی"، فصلنامه علمی پژوهشی حسابداری مالی، سال هفتم، شماره ۲۷، صص ۵۳-۷۶
- * طبیبی سید جمال الدین، ملکی محمد رضا، دلگشایی بهرام (۱۳۹۳). "تدوین پاینامه، رساله، طرح پژوهشی و مقاله علمی"، انتشارات فرودس، چاپ پنجم، صص ۱۵-۱۲۵
- * عبدلی محمد رضا، غلامی مرضیه (۱۳۹۵). "تاثیر بیش اطمینانی مدیران بر چسبندگی هزینه ها"، فصلنامه علمی پژوهشی حسابداری مدیریت، سال نهم، شماره ۲۹، صص ۱۵-۳۰

- * Cohen J., Krishna Moorthy, G. & Wright, A. (2010). "Corporate Governance in the Post- Sarbanes-Oxley Era: Auditors Experience", *Contemporary Accounting Research* 27 (3): 751-786
- * Chen, C. X., Gores, T., Nasev, J. (2013). *Managerial Overconfidence and Cost Stickiness Working Paper*, Available at SSRN: <http://ssrn.com/abstract=2208622>.
- * Chen, L., & Krishnan, G., & Pevzner, M. (2012). "Pro Forma Disclosures, Audit Fees, and Auditor Resignations." *Journal of Accounting & Public Policy*; Vol. 31 Issue 3, pp.237-257.
- * Calleja, K., Stelarios, M. and Thomas, D. (2006). "A Note on Cost Stickiness: Some International Comparisons". *Management Accounting Research* 17: 127-140
- * Causholli, M., De Martinis, M., Hay, D. & Knechel, W. R. (2010). "Audit Markets, Fees and Production: Towards an Integrated View of Empirical Audit Research". *Journal of Accounting Literature*, 29: 167-215
- * Choi, J. -H. , Kim, C. , Kim, J. -B. , & Zang, Y. (2010). Audit office size, audit quality, and audit pricing. *Auditing: A Journal of Practice & Theory*, 29 (1): 73-97
- * De Villiers, C., Hay, D. & Zhang, Z. 2014. Audit Fee Stickiness. *Managerial Auditing Journal*, 29(1): 2-26
- * Duellman, S., Hurwitz, H. & Sum, Y. (2015). "Managerial Overconfidence and Audit Fees". *Journal of Contemporary Accounting & Economics*, 11(2): 1281-1307
- * Dhaliwal, D., Lamoreaux, P., Lennox, C. & Mauler, L. (2014). "Management influence on auditor selection and subsequent impairments of auditor independence during the post-SOX period". *Contemporary Accounting Research*, 32(2): 575-607
- * Dierynck, B., Landsman, W.R. & Renders, A. (2012). "Do Managerial Incentives Drive Cost Behavior? Evidence about the Role of the Zero Earnings Benchmark for Labor Cost Behavior in Private Belgian Firms." *Journal of the American Accounting Association* , 87 (4): 1219 -1246.
- * Doogar, R., Sivadasan, P. & Solomon, I. (2010). "The regulation of public company auditing: Evidence from the transition to AS5". *Journal of Accounting Research*, 48(4): 795-814
- * Ettredge, M., Li, C. & Emeigh, E. (2011), "Fee Pressure and Audit Quality", Working paper on SSRN, <http://ssrn.com/abstract=1903860>
- * Fung, S., Gul, F. & Krishnan, J. (2012). "City-level auditor industry specialization, economies of scale, and audit pricing". *The Accounting Review*, 87(4): 1281-1307
- * Ghosh, A. and S. Lustgarten. 2006. Pricing of initial audit engagements by large and small audit firms. *Contemporary Accounting Research* 23 (2): 333-368
- * Hay, D. & Knechel, W. R. (2010). "The Effects of Advertising and Solicitation on Audit Fees". *Journal of Accounting and Public Policy*, 29(1): 60-81
- * Hall, S., Walsh, M. & Yates, A. (2000). "Are UK companies' prices sticky?". *Oxford Economic Papers*, 52(4): 25-46
- * علوی طبری سیدحسین، رجیبی روح الله، شهبازی منصوره (۱۳۹۰). "رابطه نظام راهبری و حق الزحمه حسابرسی مستقل شرکتها". فصلنامه دانش حسابداری، سال دوم، شماره ۵، صص ۷۵-۱۰۱
- * کردستانی غلامرضا، مرتضوی سید مرتضی (۱۳۹۱). "بررسی تاثیر تصمیمات سنجیده مدیران بر چسبندگی هزینه ها، فصلنامه بررسی های حسابداری و حسابرسی، دوره ۱۹، شماره ۶۷، صص ۷۳-۹۰
- * مهرانی ساسان، جمشیدی ایوانکی کوروش (۱۳۹۰). "عوامل موثر بر حق الزحمه های حسابرسی"، مجله حسابداری رسمی، شماره ۱۳
- * نمازی محمد، دوانی پور ایرج (۱۳۸۹). "بررسی تجربی رفتار چسبندگی هزینه ها در بورس اوراق بهادار تهران"، مجله پیشرفت های حسابداری دانشگاه شیراز، شماره ۶۳، صص ۱۵۱-۱۷۱
- * ملکیان اسفندیار، نیکروان فرد بیتا (۱۳۹۴). "بررسی تاثیر مالکان نهادی بر دستمزد حسابرسی مستقل در شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران"، مجله پیشرفت های حسابداری دانشگاه شیراز، دوره هفتم، شماره اول، صص ۱۳۹-۱۶۶
- * Anderson, M. C., Banker, R. D. & Janakiraman, S. N. (2003). "Are selling, general, and administrative costs "sticky"?". *Journal of Accounting Research*, 41(1): 47-63
- * Anderson, T. & Zeghal, D. (1994). "The Pricing of Audit Services: Further Evidence from the Canadian Market". *Accounting and Business Research* , Vol. 24(95):195-207.
- * Almutairi, A.R. , Kimberly, AD. & Terrance, S. (2009). "Auditor tenure, auditor specialization, and information asymmetry". *Managerial Auditing Journal*, 24 (7): 600-623
- * Bedard, J.C. & Johnstone, K.M. (2004). "Earnings manipulation risk, corporate governance risk, and auditors' planning and pricing decisions". *The Accounting Review*, 79 (2): 277-304
- * Bouwman, C. (2014). "Managerial optimism and earnings smoothing". *Journal of Banking & Finance*, 41, 283-303
- * Blankley, A.I., Hurtt, D.N. & MacGregor, J.E. (2012). "Abnormal audit fees and restatements". *Auditing: A Journal of Practice and Theory*, 31 (1): 79-96
- * Ball, R., Jayaraman, S. & Shivakumar, L. (2012). "Audited financial reporting and voluntary disclosure as complements: a test of the confirmation hypothesis". *Journal of Accounting and Economics*, 53 (1-2): 136-166
- * Ball, L. & Mankiw, N.G. (1994). "A sticky-price manifesto", National Bureau of Economic Research, Working Paper No. 4677

- * Wysochi ,Peter ,(2010).corporate compensation policies and audit fees,journal of accounting and economic ,49:155-160
- * Weiss, C. (1993), "Price inertia and market structure: empirical evidence from Austrian manufacturing". Applied Economics, 25: 1175-1186
- * Yasukata K, Kajiwara T(2011). "Are "Sticky Costs" the Result of Deliberate Decision of Managers?" Online: <http://www.ssrn.com>;
- * Johnson, E., Kuhn, J.R., Apostolu, B. & Hassell, J.M. (2013)." Auditor perceptions of client narcissism as a fraud attitude risk factor". Auditing: A Journal of Practice and Theory, 32 (1): 203-219
- * Kim, Y., Li, H. & Li, S. (2014)." CEO Equity Incentives and Audit Fees". Contemporary Accounting Research, 32(2): 608-638
- * Krishnan, G.V., Pevzner, M. & Sengupta, P. (2012)."How do auditors view managers' voluntary disclosure strategy? The effect of earnings guidance on audit fees". Journal of Accounting and Public Policy, 31 (5): 492-515
- * Palmrose, Zoe-Vonna. (1986). "Audit fees and auditor size: Further evidence".Journal of Accounting Research, 24: 97-110
- * Palmrose,Z.,(1988)."Ananalysis of auditor litigation and audit service quality".The Accounting Review63(1):55-73
- * Menon, K. & Williams, D. D. (2001)."Long-term trends in audit fees". Auditing: A Journal of Practice and Theory, 20(1): 115-136
- * Martin, C. (1993), "Price adjustment and market structure",Economics Letters, 41: 139-143
- * Malmendier, U., Tate, G., Yan, J.O.N. (2011)." Overconfidence and Early-Life Experiences: The Effect of Managerial Traits on Corporate Financial Policies". Journal of Finance, 66(5): 1687-1733
- * * Moutinho , V., & Cerqueira, A., & Brandao, E.(2012)."Audit Fees and Firm Performance". Available at [Ssrn:Http://Ssrn.Com/Abstract=2180020](http://Ssrn.Com/Abstract=2180020) Or [Http://Dx.Doi.Org/10.2139/Ssrn.2180020](http://Dx.Doi.Org/10.2139/Ssrn.2180020).
- * Mayhew, B., & Wilkins. M. (2003). "Audit firm industry specialization as a differentiation strategy: Evidence from fees charged to firms going public". Auditing: A Journal of Practice & Theory, 22 (2): 33-52
- * Palmrose,Z.(1986)."Audit fees and auditor size:future evidence" . Journal of Accounting Research 24:97-110
- * Porter, M. E. (1985). "Competitive Advantage: Creating and Sustaining Superior Performance". New York, NY: Free Press
- * Reynolds, J. K., & Picconi, M.(2013)." Audit Fee Theory and Estimation: A Consideration of the Log-Log .Audit Fee Model". none yet. Manuscript submitted for publication
- * Scherand, C.M. & Zechman, S.L. (2012). "Executive Overconfidence and the Slippery Slope to Financial Misreporting". Journal of Accounting and Economics, 53(1-2): 311-329
- * Simunic, D. (1980)."The pricing of audit services: theory and evidence". Journal of Accounting Research, 18(1):161-190
- * Seetharaman, A. , Gul, F. , & Lynn, S. (2002)." Litigation risk and audit fees: Evidence from UK firms cross-listed on US markets", Journal of Accounting and Economics, 115-91 ,(1)33
- * Vafeas ,N,Waagelein ,J,(2007),The association between audit committees, Compensation incentives ,and corporate audit fees,Review of Quantitative Finance & Accounting ,28(3):241-255